

Bruxelles, 16 martie 2018
(OR. en)

7222/18

**Dosar interinstituțional:
2018/0044 (COD)**

JUSTCIV 63
ECOFIN 256
EJUSTICE 16
COMPET 165
CODEC 403
IA 71

PROPUNERE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	12 martie 2018
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 96 final
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 96 final.

Anexă: COM(2018) 96 final

Bruxelles, 12.3.2018
COM(2018) 96 final

2018/0044 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe

{SWD(2018) 52 final} - {SWD(2018) 53 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Prioritatea Comisiei este de a consolida în continuare economia europeană și de a stimula investițiile pentru a crea locuri de muncă și a susține creșterea. În vederea atingerii acestui obiectiv, este necesară o consolidare, o aprofundare și o mai mare integrare a piețelor de capital. Pentru buna funcționare a piețelor de capital este esențial să existe infrastructuri post-tranzacționare sigure și eficiente. Ca urmare a Planului de acțiune din 2015 privind uniunea piețelor de capital (UPC), evaluarea la jumătatea perioadei efectuată de Comisie în luna mai 2017 a definit acțiunile rămase care vor fi întreprinse pentru a pune bazele uniunii piețelor de capital până în 2019, cu obiectivul de a înlătura obstacolele din calea investițiilor transfrontaliere și de a reduce costurile finanțării. Finalizarea uniunii piețelor de capital este o prioritate urgentă.

În cadrul Planului de acțiune privind UPC și al evaluării la jumătatea perioadei, Comisia a anunțat acțiuni specifice având ca obiect norme referitoare la proprietatea asupra titlurilor de valoare și la efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe, pentru a reduce insecuritatea juridică pentru tranzacțiile transfrontaliere cu titluri de valoare și creanțe. Prezenta propunere și comunicarea privind legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare¹, prezentate în paralel, pun în aplicare acest angajament. Comunicarea clarifică opiniile Comisiei cu privire la aspecte importante ale acquis-ului existent al Uniunii în ceea ce privește legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare și însoțește prezenta propunere legislativă privind efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. Aspectele reglementate de Directiva privind contractele de garanție financiară², de Directiva privind caracterul definitiv al decontării³, de Directiva privind lichidarea⁴ și de Regulamentul privind registrul Uniunii⁵ nu sunt afectate de prezenta propunere legislativă⁶.

Obiectivul general al prezentei propuneri este, în conformitate cu obiectivele Planului de acțiune privind UPC, de a favoriza investițiile transfrontaliere în UE și, astfel, de a facilita accesul la finanțare pentru întreprinderi, inclusiv IMM-uri, și pentru consumatori. Obiectivul specific al prezentei propuneri este de a contribui la creșterea volumului de tranzacții

¹ COM (2018) 89.

² Directiva 2002/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iunie 2002 privind contractele de garanție financiară, JO L 168, 27.6.2002, p. 43.

³ Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, JO L 166, 11.6.1998, p. 45.

⁴ Directiva 2001/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit, JO L 125, 5.5.2001, p. 15.

⁵ Regulamentul (UE) nr. 389/2013 al Comisiei din 2 mai 2013 de creare a registrului Uniunii în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și cu Deciziile nr. 280/2004/CE și nr. 406/2009/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 920/2010 și (UE) nr. 1193/2011 ale Comisiei, JO L 122, 3.5.2013, p. 1.

⁶ A se vedea articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva privind contractele de garanție financiară, articolul 9 alineatul (2) din Directiva privind caracterul definitiv al decontării și articolul 24 din Directiva privind lichidarea. În timp ce Directiva privind contractele de garanție financiară și Directiva privind caracterul definitiv al decontării se referă la titlurile de valoare în formă dematerializată, Directiva privind lichidarea se referă la instrumente a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat.

transfrontaliere cu creanțe, asigurând securitate juridică prin adoptarea, la nivelul Uniunii, a unor norme uniforme privind conflictul de legi.

Într-adevăr, pentru a crește volumul de tranzacții transfrontaliere cu creanțe și titluri de valoare, claritatea și predictibilitatea în ceea ce privește legea națională aplicabilă pentru a determina cine deține o creanță sau un titlu de valoare în urma unei tranzacții transfrontaliere sunt esențiale. Insecuritatea juridică în ceea ce privește legea națională care determină cine deține un activ în urma unei tranzacții transfrontaliere înseamnă că, în funcție de statul membru ale cărui instanțe sau autorități soluționează un litigiu referitor la proprietatea asupra unei creanțe sau a unui titlu de valoare, tranzacția transfrontalieră poate conferi sau nu dreptul de proprietate preconizat. În caz de insolvență, atunci când proprietatea și forța executorie a drepturilor care rezultă din tranzacțiile transfrontaliere sunt supuse controlului judiciar, riscurile juridice generate de insecuritatea juridică pot cauza pierderi neprevăzute.

Normele uniforme stabilite în prezenta propunere vor desemna legea națională care ar trebui să determine proprietatea asupra unei creanțe după ce aceasta a fost cesionată în cadrul unei tranzacții transfrontaliere și, astfel, vor elimina riscul juridic și consecințele sistemice potențiale. Introducerea securității juridice va promova investițiile transfrontaliere, accesul la credite mai ieftine și integrarea pieței.

Cesiunea creanțelor este un mecanism utilizat de întreprinderi pentru a obține lichidități și a avea acces la credit, de exemplu, în cazul factoringului și al colateralizării, precum și de bănci și întreprinderi pentru a optimiza utilizarea capitalului lor, de exemplu, în cazul securitizării.

Factoringul este o sursă esențială de lichidități pentru multe întreprinderi. În cazul factoringului, o întreprindere (cedentul, cel mai adesea o IMM) cedează (vinde) creanțele sale unui factor (cesionarul, adeseori o bancă) la un preț redus, ceea ce îi permite cedentului să obțină imediat numerar. Factorul va colecta sumele datorate pentru facturi și va accepta riscul de creanțe neperformante. Majoritatea utilizatorilor de factoring sunt IMM-uri: întreprinderile mici reprezintă 76 %, întreprinderile mijlocii - 11 % și întreprinderile mari - 13 %. Prin urmare, factoringul este considerat de sector ca fiind un element de bază al creșterii economice, întrucât poate fi mai dificil pentru IMM-uri să aibă acces la finanțare prin intermediul modalităților tradiționale de creditare⁷. Europa, ca regiune, este cea mai mare piață de factoring din lume, reprezentând 66 % din piața mondială⁸.

Exemplu de factoring

IMM-ul C are nevoie imediat de numerar pentru a-și plăti furnizorii. Facturile adresate clienților săi devin scadente abia peste trei luni. IMM-ul C (cedentul) decide să cedeze (vândă) facturile sale unui factor (cesionarul), banca B, la un preț redus, pentru a obține imediat numerar de la B. Prețul redus la care IMM-ul C își vinde facturile către B corespunde taxelor și comisioanelor acesteia din urmă.

În cazul colateralizării, creanțe precum numerarul creditat într-un cont bancar (în cazul în care clientul este creditorul, iar banca este debitorul) sau creanțele private (și anume, împrumuturile bancare) pot fi utilizate ca garanții financiare pentru a acoperi un acord de

⁷ *Factoring and Commercial Finance: A Whitepaper*, p. 20, Federația UE pentru sectorul factoringului și al finanțării comerciale (EU Federation for the Factoring and Commercial Finance Industry - EUFI).

⁸ Factoringul în Europa ca regiune reprezintă 1 566 de miliarde EUR în 2015. Principalele piețe europene sunt Regatul Unit, Franța, Germania, Italia și Spania. Piața mondială a factoringului reprezintă 2 373 de miliarde EUR în 2015. Sursa: Factors Chain International FCI.

împrumut (de exemplu, un consumator poate utiliza numerarul creditat într-un cont bancar drept garanție pentru a obține un credit, iar o bancă poate utiliza un împrumut bancar drept garanție pentru a obține un credit). Colateralizarea creanțelor private este foarte importantă pentru sectorul financiar. Aproximativ 22 % din operațiunile de refinanțare din Eurosistem⁹ sunt garantate cu creanțe private¹⁰.

Exemplu de colateralizare

IMM-ul C (cedentul) dorește să obțină un împrumut de la banca A (cesionarul) pentru a construi un antrepozit mai mare, utilizând creanțele pe care le deține asupra clienților săi ca garanție reală. În cazul în care IMM-ul C dă faliment și nu își poate rambursa împrumutul, banca A (beneficiarul garanției) va fi în măsură să își recupereze datoria prin executarea creanțelor pe care IMM-ul C le deținea asupra clienților săi.

Securitizarea îi permite cedentului, denumit „inițiator” (de exemplu, o întreprindere sau o bancă) să își refinanțeze o parte din creanțe (de exemplu, închirieri de autovehicule, creanțe aferente cărților de credit, plăți pentru împrumuturi ipotecare) cedându-le unui „vehicul cu scop special”. Vehiculul cu scop special (cesionarul) emite ulterior, pe piețele de capital, titluri de creanță (de exemplu, obligațiuni) care reflectă veniturile din aceste creanțe. Pe măsură ce creanțele subiacente sunt plătite, vehiculul cu scop special utilizează veniturile pe care le primește pentru a plăti investitorilor veniturile care li se cuvin de pe urma titlurilor. Securitizarea poate reduce costul finanțării întrucât vehiculul cu scop special este structurat în așa fel încât să fie indisponibil în caz de insolvență. Pentru întreprinderi, securitizarea poate oferi acces la credit la un cost inferior celui al împrumuturilor bancare. Pentru bănci, securitizarea este un mijloc de a rezerva o parte din activele lor pentru o mai bună utilizare și de a-și elibera bilanțul pentru a permite mai multe împrumuturi în favoarea economiei¹¹. În cadrul Planului de acțiune privind uniunea piețelor de capital, Uniunea a adoptat acte legislative pentru a promova o piață a securitizării sigură și lichidă. Aceste norme vizează restabilirea unei piețe sigure a securitizării în UE prin diferențierea produselor de securitizare simple, transparente și standardizate de produsele mai opace și costisitoare. Pentru toate tipurile de securitizare, securitatea juridică cu privire la proprietarul creanței cesionate este esențială.

⁹ Eurosistemul este format din Banca Centrală Europeană și din băncile centrale naționale ale statelor membre care au adoptat moneda euro.

¹⁰ Aproximativ 22 % din operațiunile de refinanțare din Eurosistem sunt garantate cu creanțe private, care se ridicau la aproximativ 380 de miliarde EUR în al doilea trimestru al anului 2017, din care aproximativ 100 de miliarde EUR reprezentau creanțe private mobilizate pe o bază transfrontalieră. În ansamblu, Eurosistemul mobilizase aproximativ 450 de miliarde EUR în garanții transfrontaliere la sfârșitul lunii iunie 2017.

¹¹ Piața emisiunilor de securitizări reprezenta 237,6 miliarde EUR în UE în 2016, securitizarea în sold reprezentând 1,27 mii de miliarde EUR la sfârșitul anului 2016 - AFME Securitisation Data Report Q4 2016.

Exemplu de securitizare

Un mare lanț de vânzare cu amănuntul C (cedentul) cesează unui vehicul cu scop special A (cesionarul) creanțele rezultate din utilizarea de către clienții săi a cărții de credit emise de acesta¹². A emite apoi titluri de creanță pentru investitorii de pe piețele de capital. Aceste titluri de creanță sunt garantate cu fluxul de venituri generat de creanțele aferente cărții de credit care au fost cesionate către A. Pe măsură ce creanțele sunt achitate, A va utiliza încasările pentru a efectua plățile aferente titlurilor de creanță.

De ce este importantă securitatea juridică?

Garantarea obținerii titlului de proprietate asupra creanței cesionate este importantă pentru cesionar (de exemplu, un factor, un beneficiar al garanției sau un inițiator), întrucât dreptul de proprietate asupra aceleiași creanțe ar putea fi revendicat de către terți. Aceasta ar da naștere unui conflict de prioritate, mai precis unei situații în care ar trebui să se determine care dintre cele două drepturi, dreptul cesionarului sau dreptul reclamantului concurent, ar trebui să prevaleze. Un conflict de prioritate între cesionarul creanței (creanțelor) și o parte terță poate apărea în principal în două situații:

- atunci când o creanță a fost cesionată de două ori (în mod accidental sau nu) de către cedent unor cesionari diferiți, un al doilea cesionar ar putea revendica dreptul de proprietate asupra aceleiași creanțe. Legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe va soluționa conflictul de prioritate dintre doi cesionari ai aceleiași creanțe;
- în cazul în care cedentul devine insolubil, creditorii cedentului vor dori să știe dacă creanța cesionată face încă parte sau nu din masa credală, mai precis, dacă cesiunea a devenit sau nu opozabilă și dacă cesionarul a dobândit astfel dreptul de proprietate asupra creanței. Legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe va soluționa conflictul de prioritate dintre cesionar și creditorii cedentului.

În cazul cesiunilor de creanțe pur naționale, este evident că legea materială națională va determina efectele față de terți (sau efectele patrimoniale) ale cesiunilor de creanțe, și anume cerințele care trebuie să fie îndeplinite de către cesionar pentru a se asigura că dobândește dreptul de proprietate asupra creanțelor care i-au fost cesionate în cazul în care ar apărea un conflict de prioritate. Cu toate acestea, într-o situație transfrontalieră, ar putea fi aplicabile mai multe legi naționale, iar cesionarii au nevoie de claritate cu privire la legea pe care trebuie să o respecte pentru a obține dreptul de proprietate asupra creanțelor care le-au fost cesionate.

Risc juridic

Legea aplicabilă, și anume legea națională care se aplică într-o anumită situație ce implică un element transfrontalier, este determinată de normele privind conflictul de legi. În absența unor norme uniforme ale Uniunii privind conflictul de legi, legea aplicabilă este determinată de normele naționale privind conflictul de legi.

În prezent, normele privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe sunt stabilite la nivel de stat membru. Normele statelor membre privind conflictul de

¹² Acest exemplu este o adaptare a celui utilizat în Ghidul legislativ al UNCITRAL privind tranzacțiile garantate, p. 16-17.

legi sunt neconcordante, întrucât se bazează pe factori de legătură diferiți pentru a stabili legea aplicabilă: de exemplu, normele privind conflictul de legi din Spania și Polonia se bazează pe legea creanței cesionate, normele privind conflictul de legi din Belgia și Franța se bazează pe legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită, iar normele privind conflictul de legi din Țările de Jos se bazează pe legea contractului de cesiune. Normele naționale privind conflictul de legi sunt, de asemenea, neclare, în special în cazul în care nu sunt stabilite în legislație.

Neconcordanțele dintre normele statelor membre privind conflictul de legi înseamnă că statele membre pot desemna legea mai multor țări drept legea care ar trebui să reglementeze efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. Această lipsă de securitate juridică referitoare la legea națională care se aplică în cazul efectelor față de terți creează, pentru cesiunile transfrontaliere, un risc juridic care nu există pentru cesiunile interne. În fața acestui risc juridic, un cesionar poate reacționa în trei moduri diferite:

(i) dacă cesionarul nu are cunoștință de riscul juridic sau alege să îl ignore, poate ajunge să se confrunte cu pierderi financiare neașteptate în cazul în care apare un conflict de prioritate și își pierde dreptul de proprietate asupra creanțelor care i-au fost cesionate. Riscul juridic rezultat din insecuritatea juridică cu privire la dreptul de proprietate asupra unei creanțe ca urmare a unei cesiuni transfrontaliere a apărut în cursul crizei financiare din 2008, de exemplu în cazul falimentului societății Lehman Brothers International (Europe), cu privire la care ancheta referitoare la proprietatea legală asupra activelor este încă în curs¹³. Prin urmare, insecuritatea cu privire la proprietatea asupra creanțelor poate avea efecte de domino și poate aprofunda și prelungi impactul unei crize financiare;

(ii) dacă cesionarul decide să reducă riscul juridic solicitând consultanță juridică specifică cu privire la legile naționale care sunt susceptibile să se aplice efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe transfrontaliere și să respecte cerințele prevăzute de toate aceste legi pentru a garanta dreptul de proprietate asupra creanțelor care îi sunt cesionate, acesta va trebui să suporte costuri de tranzacție mai ridicate cu 25 % - 60 %¹⁴, care nu sunt necesare pentru cesiunile interne;

(iii) dacă cesionarul este descurajat de riscul juridic și alege să îl evite, este posibil ca acesta să rateze oportunități de afaceri, iar integrarea pieței să se reducă. Având în vedere absența actuală a unor norme comune privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, cesiunile de creanțe se efectuează în principal la nivel național, mai degrabă decât la nivel transfrontalier: de exemplu, tipul predominant de factoring este cel realizat pe piața națională - în 2016, acesta reprezenta aproximativ 78 % din cifra de afaceri totală¹⁵.

Dacă cesionarul decide să realizeze cesiunea, neconcordanțele dintre normele statelor membre privind conflictul de legi înseamnă că rezultatul unui conflict de prioritate cu privire la dreptul de proprietate asupra unei creanțe în urma unei cesiuni transfrontaliere va varia în funcție de legea națională aplicată de instanța sau de autoritatea statului membru care soluționează

¹³ Joint Administrators of Lehman Brothers International Europe (LBIE), *Fifteenth Progress Report*, 12.4.2016. A se vedea <http://www.pwc.co.uk/services/business-recovery/administrations/lehman/lehman-brothers-international-europe-in-administration-joint-administrators-15th-progress-report-12-april-2016.html>

¹⁴ A se vedea răspunsurile la întrebarea 23 din consultarea publică oferite de Federația UE pentru sectorul factoringului și al finanțării comerciale (EUF), de Federația Bancară Franceză (Franța) și de Asset Based Finance Association Limited (ABFA) (Regatul Unit).

¹⁵ Anuarul Federației UE pentru sectorul factoringului și al finanțării comerciale (EUF), 2016-2017, p. 13.

litigiul. În funcție de legea națională aplicată, cesiunea transfrontalieră poate sau nu să confere reclamantilor dreptul de proprietate preconizat.

Valoarea adăugată a normelor uniforme

Există, în prezent, norme uniforme ale Uniunii privind conflictul de legi care determină legea aplicabilă *obligărilor contractuale* legate de tranzacțiile cu creanțe și titluri de valoare. În special, Regulamentul Roma I¹⁶ determină legea aplicabilă relațiilor contractuale dintre părțile la o cesiune de creanțe (dintre cedent și cesionar și dintre cesionar și debitor) și dintre creditor/cedent și debitor. Regulamentul Roma I determină, de asemenea, legea aplicabilă unei relații contractuale între vânzător și cumpărător în cadrul tranzacțiilor cu titluri de valoare.

Există, de asemenea, norme uniforme ale Uniunii privind conflictul de legi care determină legea aplicabilă *efectelor patrimoniale* ale tranzacțiilor cu titluri de valoare în formă dematerializată și cu instrumente a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat; acestea sunt prevăzute în trei directive, și anume Directiva privind contractele de garanție financiară, Directiva privind caracterul definitiv al decontării și Directiva privind lichidarea. Cu toate acestea, nu a fost adoptată nicio normă uniformă a Uniunii privind conflictul de legi care să determine legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale cesiunilor de creanțe. Prezenta propunere de regulament urmărește să acopere această lacună.

Normele comune privind conflictul de legi prevăzute în propunerea de regulament prevăd, ca regulă generală, că legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită va reglementa efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. Cu toate acestea, propunerea de regulament prevede, de asemenea, excepții care supun anumite cesiuni legii creanței cesionate în cazul în care regula generală nu ar fi adecvată, precum și posibilitatea de a alege legea pentru securitizările care vizează extinderea pieței securitizărilor.

Adoptarea de norme uniforme privind conflictul de legi la nivelul Uniunii aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe va aduce o valoare adăugată semnificativă pentru piețele financiare.

În primul rând, securitatea juridică introdusă de normele uniforme le va permite cesionarilor să respecte cerințele unei singure legi naționale pentru a se asigura că dobândesc titlul de proprietate asupra creanțelor care le-au fost cesionate. Această securitate juridică va elimina riscul juridic legat în prezent de cesiunile transfrontaliere de creanțe în ceea ce privește pierderile neașteptate și posibilele efecte de domino, creșterea costurilor de tranzacție, oportunitățile de afaceri ratate și reducerea integrării pieței. Normele uniforme privind conflictul de legi stabilite, în special, pentru securitizare, recunosc practica marilor operatori care constă în aplicarea legii creanței cesionate cu privire la efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe dar vizează, în același timp, să le permită operatorilor mai mici să intre pe piața securitizărilor sau să își consolideze prezența pe această piață, supunând efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe realizate de acești operatori legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită. Flexibilitatea prevăzută în normele privind conflictul de legi aplicabile securitizării va facilita extinderea pieței securitizărilor prin intrarea pe piață a unor noi operatori și prin crearea de noi oportunități de afaceri.

¹⁶ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), JO L 177, 4.7.2008, p. 6.

În al doilea rând, uniformitatea normelor privind conflictul de legi între statele membre va garanta aplicarea aceleiași legi naționale pentru soluționarea oricărui conflict de prioritate care apare între cesionar și un reclamant concurent, indiferent care este statul membru a cărui instanță sau autoritate soluționează litigiul.

Astfel, introducerea securității juridice va promova investițiile transfrontaliere, ceea ce reprezintă obiectivul final al prezentei propuneri de regulament, astfel cum este prevăzut în Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital.

Ce este o creanță?

O creanță este dreptul unui creditor față de un debitor la plata unei sume de bani (de exemplu, creanțele comerciale) sau la executarea unei obligații (de exemplu, obligația de livrare a activelor suport în temeiul contractelor derivate).

Creanțele pot fi clasificate în trei categorii:

(i) Prima categorie ar cuprinde „creanțele tradiționale” sau creanțele comerciale, precum sumele de bani care urmează a fi primite pentru tranzacții nedecontate (de exemplu, banii care urmează a fi primiți de o societate de la un client pentru facturile neachitate).

(ii) Printre instrumentele financiare, astfel cum sunt definite în MiFID II¹⁷, se numără valorile mobiliare și instrumentele financiare derivate tranzacționate pe piețele financiare. În timp ce valorile mobiliare sunt active, instrumentele financiare derivate sunt contracte care presupun atât drepturi (sau creanțe) ale părților la contract, cât și obligații în sarcina acestora. A doua categorie de creanțe ar fi creanțele rezultate din instrumente financiare (denumite uneori și „creanțe financiare”), cum ar fi creanțele rezultate din contracte derivate (de exemplu, suma datorată după calcularea costurilor de lichidare în cadrul unui contract derivat).

(iii) A treia categorie de creanțe ar cuprinde numerarul creditat într-un cont la o instituție de credit (cum ar fi o bancă), unde titularul contului (de exemplu, un consumator) este creditorul, iar instituția de credit este debitorul.

Prezenta propunere are ca obiect efectele față de terți (sau efectele patrimoniale) ale cesiunii creanțelor menționate anterior. Aceasta nu reglementează transferul de *contracte* (de exemplu, contractele derivate), în care se transferă atât drepturile (sau creanțele), cât și obligațiile și nici novația contractelor care cuprind astfel de drepturi și obligații. Prezenta propunere nu reglementează transferul și nici novația contractelor, prin urmare tranzacționarea instrumentelor financiare, precum și compensarea și decontarea acestor instrumente vor continua să fie reglementate de legea aplicabilă obligațiilor contractuale, astfel cum este stabilită în Regulamentul Roma I. Această lege este în mod normal aleasă de părțile la contract sau desemnată prin norme nediscreționare aplicabile piețelor financiare.

Creanțele rezultate din instrumente financiare astfel cum sunt definite în MiFID II, cum ar fi creanțele rezultate din contracte derivate, sunt relevante pentru buna funcționare a piețelor financiare. În mod similar titlurilor de valoare, tranzacționarea instrumentelor financiare precum instrumentele financiare derivate, generează volume importante de tranzacții

¹⁷ Instrumentele financiare sunt enumerate în secțiunea C a anexei 1 la MiFID II, Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, JO L 173, 12.6.2014, p. 349.

transfrontaliere. Instrumentele financiare precum instrumentele financiare derivate sunt adesea înregistrate prin înscriere în cont.

Forma de înregistrare a existenței sau a transferului de instrumente financiare precum instrumentele financiare derivate fie prin înscriere în cont, fie în alt mod, este reglementată de legislația statelor membre. În unele state membre, anumite tipuri de instrumente derivate sunt înregistrate prin înscriere în cont și sunt considerate titluri de valoare, în timp ce în alte state membre, nu se întâmplă acest lucru. Dacă, în dreptul național, un instrument financiar precum un contract derivat este înregistrat prin înscriere în cont și considerat titlu de valoare, autoritatea sau instanța care soluționează un litigiu privind deținerea titlului de proprietate asupra instrumentului financiar sau asupra creanței rezultate din respectivul instrument financiar va aplica norma privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale transferului de titluri de valoare în formă dematerializată; în caz contrar, va aplica norma privind conflictul de legi aplicabilă efectelor patrimoniale ale cesiunii de creanțe.

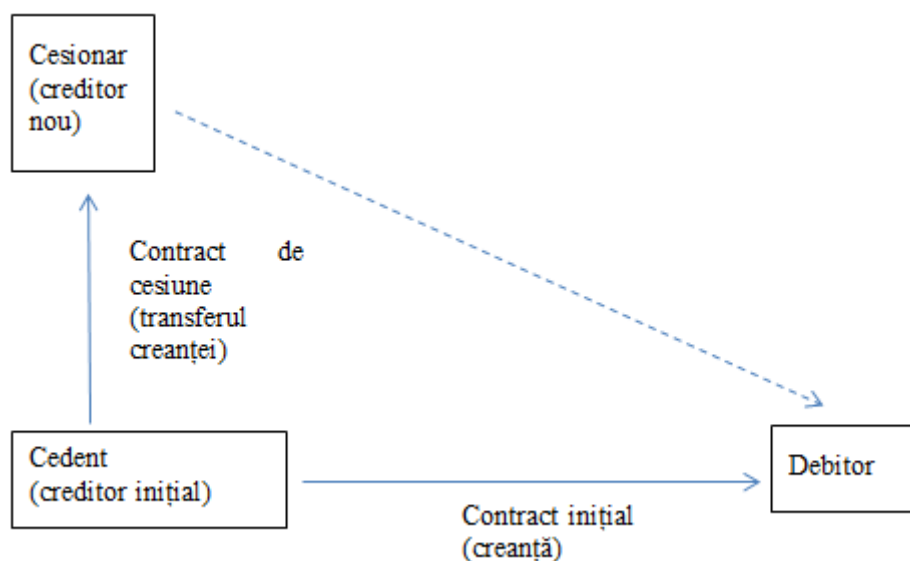
Prezenta propunere se referă la normele privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de „creanțe tradiționale”, de „creanțe financiare” (și anume, creanțe rezultate din instrumente financiare precum instrumentele financiare derivate care nu sunt înregistrate prin înscriere în cont și nu sunt considerate titluri de valoare în temeiul legislației naționale) și de „numerar creditat într-un cont la o instituție de credit”, toate acestea fiind denumite „creanțe”.

Efectele față de terți ale tranzacțiilor cu instrumente financiare precum instrumentele financiare derivate înregistrate prin înscriere în cont și considerate titluri de valoare în temeiul legislației naționale sunt reglementate de normele privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare în formă dematerializată și cu instrumente a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat prevăzute, în special, în Directiva privind contractele de garanție financiară, în Directiva privind caracterul definitiv al decontării și în Directiva privind lichidarea. Prin urmare, domeniul de aplicare al normelor privind conflictul de legi prevăzute în prezenta propunere și domeniul de aplicare al normelor privind conflictul de legi prevăzute în cele trei directive menționate nu se suprapun, întrucât primele se aplică creanțelor, iar cele din urmă se aplică titlurilor de valoare în formă dematerializată și instrumentelor a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat¹⁸. Comunicarea privind legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare adoptată astăzi aduce clarificări celor trei directive.

¹⁸ A se vedea articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva privind contractele de garanție financiară, articolul 9 alineatul (2) din Directiva privind caracterul definitiv al decontării și articolul 24 din Directiva privind lichidarea. În timp ce Directiva privind contractele de garanție financiară și Directiva privind caracterul definitiv al decontării se referă la titlurile de valoare în formă dematerializată, Directiva privind lichidarea se referă la instrumente a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat.

Ce este cesiunea de creanță?

În cadrul cesiunii de creanță, un creditor („cedentul”) îi transferă unei alte persoane („cesionar”) dreptul său de a pretinde satisfacerea unei creanțe de către un debitor.

Claritatea cu privire la proprietarul unei creanțe în urma cesiunii transfrontaliere a acesteia este relevantă pentru participanții de pe piețele financiare, precum și pentru economia reală. Acest lucru se datorează faptului că cesiunea de creanțe este adesea utilizată de către întreprinderi drept mijloc pentru obținerea de lichidități sau pentru accesul la credit.

În cazul factoringului, de exemplu, o întreprindere (cedentul) își vinde creanțele la un preț redus unui factor (cesionarul), adeseori o bancă, în schimbul obținerii imediate de numerar. Majoritatea utilizatorilor factoringului sunt IMM-uri (87 %) ¹⁹.

Cesiunea de creanțe este utilizată, de asemenea, de către consumatori, întreprinderi și bănci pentru a avea acces la credit, de exemplu în cadrul colateralizării. În cazul colateralizării, creanțe precum numerarul creditat într-un cont bancar sau creanțele private (și anume, împrumuturile bancare) pot fi utilizate ca garanții financiare pentru a acoperi un acord de împrumut (de exemplu, un consumator poate utiliza numerarul creditat într-un cont bancar drept garanție pentru a obține un credit, iar o bancă poate utiliza un împrumut bancar drept garanție pentru a obține un credit).

În sfârșit, cesiunea de creanțe este utilizată, de asemenea, de către întreprinderi și bănci pentru a împrumuta bani de pe piețele de capital prin cesiunea mai multor creanțe similare către un vehicul cu scop special și securitizarea ulterioară a acestor creanțe ca titluri de creanță (de exemplu, obligațiuni).

Părțile interesate direct afectate de riscul juridic în cadrul tranzacțiilor transfrontaliere cu creanțe sunt debitorii (clienții de retail și întreprinderile, inclusiv IMM-urile), instituțiile financiare (cum ar fi băncile care desfășoară activități de împrumut, factoring, colateralizare și

¹⁹ *Factoring and Commercial Finance: A Whitepaper*, p. 20, Federația UE pentru sectorul factoringului și al finanțării comerciale (EUF).

securitizare), intermediarii financiari care efectuează tranzacții cu creanțe și investitorii finali (fondurile, investitorii de retail).

Dezvoltarea normelor privind conflictul de legi aplicabile cesiunilor de creanțe

Datorită creșterii interconectivității între piețele naționale, cesiunile de creanțe presupun adesea un element transfrontalier (de exemplu, cedentul și cesionarul sau cesionarul și debitorul sunt situați în țări diferite). Prin urmare, sunt susceptibile să se aplice cesiunii legile mai multor țări. Normele privind conflictul de legi prevăzute la nivelul Uniunii sau la nivelul statelor membre trebuie să stabilească ce lege națională se aplică diferitelor elemente ale unei cesiuni transfrontaliere de creanțe.

Normele privind conflictul de legi aplicabile cesiunilor transfrontaliere de creanțe vizează două elemente: (1) elementul contractual, care se referă la obligațiile reciproce ale părților; și (2) elementul patrimonial, care se referă la transferul drepturilor de proprietate asupra creanței și care, prin urmare, poate avea efecte asupra terților.

Regulamentul Roma I privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale a armonizat normele privind conflictul de legi la nivelul Uniunii în ceea ce privește **elementele contractuale** ale cesiunii de creanțe. Astfel, regulamentul conține norme uniforme privind conflictul de legi aplicabile (i) relației dintre părțile la contractul de cesiune - cedentul și cesionarul²⁰ și (ii) relației dintre cesionar și debitor²¹. Normele privind conflictul de legi din Regulamentul Roma I se aplică, de asemenea, relației dintre creditorul inițial (cedent) și debitor²².

În schimb, nu există norme privind conflictul de legi la nivelul Uniunii aplicabile **elementelor patrimoniale** ale cesiunii de creanțe. Elementele patrimoniale sau efectele față de terți ale unei cesiuni de creanțe se referă, în general, la stabilirea deținătorului dreptului de proprietate asupra unei creanțe și, în special, la: (i) cerințele care trebuie îndeplinite de către cesionar pentru a se asigura că dobândește dreptul de proprietate asupra creanței în urma cesiunii (de exemplu, înregistrarea cesiunii într-un registru public, notificarea în scris a cesiunii către debitor) și (ii) modul de soluționare a conflictelor de prioritate, și anume a conflictelor dintre mai mulți reclamanți concurenți cu privire la dreptul de proprietate asupra creanței în urma unei cesiuni transfrontaliere (de exemplu, între doi cesionari în cazul în care aceeași creanță a fost cesionată de două ori sau între un cesionar și un creditor al cedentului).

Chestiunea stabilirii legii care ar trebui să reglementeze efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe a fost examinată pentru prima dată atunci când Convenția de la Roma din 1980 a fost transformată în Regulamentul Roma I²³ și, ulterior, în cursul negocierilor legislative care au condus la adoptarea Regulamentului Roma I. În propunerea sa privind regulamentul Roma I, Comisia a optat ca legea care ar trebui să se aplice efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe²⁴ să fie legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită. În cele din urmă, în

²⁰ Articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul Roma I.

²¹ Articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul Roma I.

²² Articolele 2 și 3 din Regulamentul Roma I.

²³ Întrebarea 18 din Cartea verde privind transformarea Convenției de la Roma din 1980 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale în instrument comunitar, precum și privind modernizarea acesteia, [COM\(2002\) 654 final](#), p. 39.

²⁴ Articolul 13 alineatul (3) din Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), [COM\(2005\) 650 final](#).

regulament²⁵ nu a fost inclusă nicio normă privind conflictul de legi aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor, din cauza complexității problemei și a lipsei de timp pentru abordarea acesteia la nivelul de detaliu cerut.

Cu toate acestea, articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul Roma I a recunoscut importanța acestei probleme nesoluționate, impunând Comisiei să prezinte un raport privind opozabilitatea față de terți a cesiunilor de creanțe însoțit, după caz, de o propunere de modificare a regulamentului²⁶. În acest scop, Comisia a comandat un studiu extern²⁷ și, în 2016, a adoptat un raport care prezintă abordările posibile privind această chestiune²⁸. În raport, Comisia a remarcat că absența unor norme uniforme privind conflictul de legi care să stabilească legea care reglementează opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță, precum și chestiunile de prioritate între reclamanți concurenți subminează securitatea juridică, creează probleme practice și duce la creșterea costurilor de natură juridică²⁹.

- **Coerența cu dispozițiile deja existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta propunere îndeplinește cerința prevăzută la articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul Roma I privind publicarea de către Comisie a unui raport și, după caz, a unei propuneri privind opozabilitatea cesionării de creanțe față de terți și prioritatea cesionarului față de dreptul unei alte persoane. Propunerea armonizează normele privind conflictul de legi care reglementează aceste aspecte, precum și domeniul de aplicare al legii aplicabile, și anume aspectele care ar trebui să fie reglementate de legea națională desemnată ca fiind aplicabilă de către propunere.

Propunerea este coerentă cu instrumentele existente ale Uniunii privind legea aplicabilă în materie civilă și comercială, în special cu Regulamentul Roma I în ceea ce privește creanțele care sunt incluse în domeniul de aplicare al celor două instrumente.

De asemenea, propunerea este coerentă cu Regulamentul privind procedurile de insolvență³⁰ în ceea ce privește factorul de legătură care stabilește legea aplicabilă procedurilor de insolvență. Legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită, aleasă de propunere ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe, coincide cu legea aplicabilă în cazul insolvenței cedentului întrucât, în temeiul Regulamentului privind procedurile de insolvență, procedura principală de insolvență trebuie deschisă în statul membru în care debitorul își are centrul intereselor principale. Majoritatea întrebărilor referitoare la opozabilitatea cesiunilor de creanțe efectuate de cedent apar în cazul insolvenței cedentului. Masa credală a cedentului va varia în funcție de faptul dacă dreptul de proprietate asupra creanțelor cesionate a fost sau nu transferat cesionarului și, prin urmare, dacă cesiunea de creanțe efectuată de cedent poate fi considerată sau nu opozabilă față de terți (de exemplu, creditorii acestuia). Prin supunerea

²⁵ A se vedea articolul 13 alineatul (3) din Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale, [COM\(2005\) 650 final](#), și articolul 14 din [Regulamentul Roma I](#).

²⁶ Articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul Roma I.

²⁷ Institutul Britanic de Drept Internațional și Comparativ (BIICL), studiu privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță sau subrogații și prioritatea creanței ce face obiectul cesiunii sau subrogației față de dreptul unei alte persoane, 2011 („[studiul BIICL](#)”).

²⁸ Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță sau subrogații și prioritatea creanței ce face obiectul cesiunii sau subrogației față de dreptul unei alte persoane [COM\(2016\) 626 final](#) („[Raportul Comisiei](#)”).

²⁹ Raportul Comisiei, p. 12.

³⁰ Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență, JO L 141, 5.6.2015, p. 19.

aspectelor legate de prioritate și a opozabilității cesiunilor de creanțe față de terți, cum ar fi creditorii cedentului, aceleași legi care reglementează insolvența cedentului se urmărește facilitarea soluționării insolvenței cedentului.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Obiectivele inițiativei sunt coerente cu politicile Uniunii privind reglementarea pieței financiare.

Pentru a facilita investițiile transfrontaliere, Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital prevede măsuri specifice privind normele referitoare la proprietatea asupra titlurilor de valoare și la efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. De asemenea, în Planul de acțiune se precizează că, pentru a se determina cu certitudine juridică ce legislație națională ar trebui să se aplice proprietății asupra titlurilor de valoare și efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, Comisia ar trebui să propună o inițiativă legislativă.

Prin reducerea insecurității juridice care ar putea descuraja cesiunile transfrontaliere de creanțe sau ar putea duce la costuri suplimentare pentru aceste tranzacții, prezenta propunere va contribui la obiectivul care constă în încurajarea investițiilor transfrontaliere. Prin reducerea pierderilor care ar putea apărea în cazul în care participanții la piață nu sunt conștienți de riscul juridic care rezultă din insecuritatea juridică, propunerea este pe deplin coerentă cu obiectivul referitor la protecția investitorilor prevăzut într-o serie de regulamente ale Uniunii privind piețele financiare. În sfârșit, prin armonizarea normelor privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, propunerea va oferi securitate juridică părților care efectuează operațiuni de factoring, colateralizare și securitizare și va facilita astfel accesul IMM-urilor și al consumatorilor la finanțare cu costuri mai reduse.

În conformitate cu Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital, prezenta propunere privind creanțele este completată de o inițiativă nelegislativă privind legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare. În prezent, normele privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor transfrontaliere cu titluri de valoare sunt prevăzute în Directiva privind contractele de garanție financiară, în Directiva privind caracterul definitiv al decontării și în Directiva privind lichidarea. După cum s-a precizat mai sus, domeniul de aplicare al normelor privind conflictul de legi prevăzute în prezenta propunere și domeniul de aplicare al normelor privind conflictul de legi prevăzute în cele trei directive menționate nu se suprapun, întrucât primele se aplică creanțelor, iar cele din urmă se aplică titlurilor de valoare în formă dematerializată și instrumentelor a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat³¹.

Deși în cele trei directive menționate anterior au fost prevăzute norme uniforme privind conflictul de legi aplicabile titlurilor de valoare, aceste norme nu utilizează o formulare identică și sunt interpretate și aplicate în mod diferit în statele membre.

Evaluarea impactului efectuată în ceea ce privește atât creanțele, cât și titlurile de valoare a

³¹ A se vedea articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva privind contractele de garanție financiară, articolul 9 alineatul (2) din Directiva privind caracterul definitiv al decontării și articolul 24 din Directiva privind lichidarea. În timp ce Directiva privind contractele de garanție financiară și Directiva privind caracterul definitiv al decontării se referă la titlurile de valoare în formă dematerializată, Directiva privind lichidarea se referă la instrumente a căror existență sau al căror transfer presupune înregistrarea într-un registru, un cont sau un sistem de depozit centralizat.

arătat că absența totală a unor norme comune privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale cesiunilor de creanțe este unul dintre factorii care duc la efectuarea de cesiuni de creanțe la nivel național, mai degrabă decât la nivel transfrontalier. În schimb, în ceea ce privește tranzacțiile cu titluri de valoare, insecuritatea juridică reziduală care rezultă din diferitele interpretări ale directivelor existente nu pare să constituie un obstacol pentru dezvoltarea unor vaste piețe transfrontaliere. Acest aspect, alături de dovezile concrete limitate privind existența unui risc semnificativ în ceea ce privește titlurile de valoare, a justificat alegerea unei inițiative nelegislative ca opțiune de politică preferată pentru titlurile de valoare.

Pe scurt, principala diferență dintre aspectele legate de creanțe și cele legate de titlurile de valoare constă în faptul că, deși normele UE privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale cesiunilor de creanțe lipsesc cu desăvârșire, ceea ce implică necesitatea unei măsuri legislative pentru a elimina riscul juridic ce decurge din cesiunile transfrontaliere de creanțe, trei directive includ deja norme privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale tranzacțiilor cu titluri de valoare care, chiar dacă nu sunt formulate în mod uniform, necesită doar adoptarea unor măsuri neobligatorii din punct de vedere juridic.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic

Temeiul juridic al propunerii este articolul 81 alineatul (2) litera (c) din TFUE care, în domeniul cooperării judiciare în materiile civile care au implicații transfrontaliere, împuternicește în mod specific Parlamentul și Consiliul să adopte măsuri menite să asigure „compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre în materie de conflict de legi (...)”.

Conform protocolului nr. 22 la TFUE, măsurile juridice adoptate în materie de libertate, securitate și justiție, cum ar fi normele privind conflictul de legi, nu au caracter obligatoriu pentru Danemarca și nici nu sunt aplicabile în această țară. Conform protocolului nr. 21 la TFUE, aceste măsuri nu au caracter obligatoriu nici pentru Regatul Unit și Irlanda. Cu toate acestea, în momentul în care este prezentată o propunere în acest domeniu, aceste state membre își pot notifica intenția de a participa la adoptarea și aplicarea măsurii respective și, după ce măsura a fost adoptată, își pot notifica intenția de a o accepta.

• Subsidiaritate

Insecuritatea juridică actuală și riscul juridic care rezultă din aceasta sunt cauzate de normele materiale divergente ale statelor membre care reglementează efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. Statele membre acționând individual nu ar putea elimina în mod satisfăcător riscul juridic și obstacolele din calea cesiunilor transfrontaliere de creanțe, întrucât normele și procedurile naționale ar trebui să fie identice sau cel puțin compatibile pentru a se putea aplica într-o situație transfrontalieră. Sunt necesare măsuri la nivelul Uniunii pentru a se asigura că aceeași lege este desemnată, pe întreg teritoriul Uniunii, ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, oricare ar fi instanțele sau autoritățile statului membru care soluționează un litigiu cu privire la proprietatea asupra unei creanțe cesionate.

• Proporționalitatea

În prezent, fiecare stat membru are (i) propriile sale norme materiale care reglementează efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe și (ii) propriile sale norme privind conflictul de

legi care desemnează legea materială națională care reglementează aceste efecte față de terți. Atât normele materiale, cât și normele privind conflictul de legi ale statelor membre sunt diferite și, în unele cazuri, normele privind conflictul de legi sunt neclare sau nu sunt prevăzute de legislația în vigoare. Aceste divergențe creează insecuritate juridică, care duce la risc juridic, întrucât unei cesiuni transfrontaliere i s-ar putea aplica norme de drept material din diferite țări.

Pentru a oferi securitate juridică, UE ar putea propune (i) armonizarea normelor materiale ale tuturor statelor membre care reglementează efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe sau (ii) armonizarea normelor privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți a cesiunilor de creanțe. Soluția propusă este de a oferi securitate juridică prin armonizarea normelor privind conflictul de legi. Aceasta este o soluție mai proporțională în conformitate cu principiul subsidiarității, întrucât nu interferează cu legea materială națională și se aplică doar cesiunilor de creanțe care au un element transfrontalier.

O astfel de măsură referitoare la efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe este adecvată pentru îndeplinirea obiectivului de a oferi securitate juridică și de a elimina riscul juridic ce rezultă din cesiunile transfrontaliere de creanțe, facilitând astfel investițiile transfrontaliere, accesul la credite mai ieftine și integrarea pieței, fără a depăși ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului.

- **Alegerea instrumentului**

Uniformitatea vizată a normelor privind conflictul de legi poate fi realizată doar prin intermediul unui regulament, întrucât numai un regulament asigură o interpretare și o aplicare pe deplin coerente ale normelor. Prin urmare, în conformitate cu instrumentele anterioare ale Uniunii referitoare la normele privind conflictul de legi, instrumentul juridic privilegiat este un regulament.

3. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Consultările cu părțile interesate, obținerea și utilizarea avizului experților**

Comisia a colaborat în mod activ cu părțile interesate și a desfășurat consultări cuprinzătoare pe parcursul procesului de evaluare a impactului. Strategia de consultare a stabilit o serie de acțiuni care urmau a fi organizate de către Comisie, în special o consultare publică online, două reuniuni cu experți din statele membre (una cu experți în materie de conflict de legi și alta cu experți în materie de piețe financiare) și un grup de experți la nivel înalt alcătuit din cadre universitare, practicieni din domeniul dreptului și reprezentanți ai sectorului având cunoștințe atât în materie de conflict de legi, cât și în materie de piețe financiare. Strategia de consultare a inclus, de asemenea, un studiu comandat de Comisie și realizat de Institutul Britanic de Drept Internațional și Comparativ (BIICL) privind opozabilitatea față de terți a cesiunilor de creanță și conflictele de prioritate între reclamanți concurenți. Evaluarea inițială a impactului, publicată la 28 februarie 2017, nu a suscitat nicio reacție a părților interesate.

Studiul comandat de Comisie a arătat că legile cel mai frecvent aplicate în prezent pentru rezolvarea conflictelor de legi referitoare la efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe sunt legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită (de exemplu, în Belgia, Franța și Luxemburg cu privire la securitzare), legea aplicabilă creanței cesionate (de exemplu, în Spania și Polonia) și legea contractului dintre cedent și cesionar (de exemplu, în Țările de Jos).

Consultarea publică online a fost lansată la 7 aprilie 2017 și s-a încheiat la 30 iunie 2017, ceea ce este în conformitate cu norma de minimum 12 săptămâni pentru consultările publice ale Comisiei. Obiectivul consultării publice a fost de a primi contribuții din partea tuturor părților interesate, în special cele care desfășoară activități de factoring, securitizare, colateralizare și tranzacționare de instrumente financiare, precum și din partea practicienilor în domeniul dreptului și a experților în materie de norme privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe.

Comisia a primit 39 de răspunsuri la consultarea publică. Printre respondenți s-au numărat 5 guverne, 15 asociații profesionale, 4 întreprinderi, 2 firme de avocatură, 2 grupuri de reflecție și 5 persoane fizice. Din partea sectorului financiar, au fost reprezentate interesele băncilor, ale administratorilor de fonduri, ale piețelor reglementate, ale contrapărților centrale, ale depozitarilor centrali de titluri de valoare, ale emitenților de titluri de valoare și ale investitorilor. Nu s-a primit niciun răspuns din partea asociațiilor de consumatori.

În ceea ce privește acoperirea geografică, răspunsurile au provenit din diferite state membre: 13 răspunsuri ale părților interesate din Regatul Unit, 9 răspunsuri din Franța și Belgia, 3 răspunsuri din Germania și Țările de Jos, 2 răspunsuri din Spania, 1 răspuns din Finlanda, 1 răspuns din Republica Cehă și 1 răspuns din Suedia.

La întrebarea dacă, în cursul ultimilor cinci ani, s-au confruntat cu dificultăți în garantarea opozabilității cesiunilor transfrontaliere de creanțe față de terți, alții decât debitorul, peste două treimi din părțile interesate care au răspuns au afirmat că au întâmpinat dificultăți. La întrebarea dacă adoptarea de măsuri la nivelul Uniunii ar aduce o valoare adăugată în ceea ce privește remedierea dificultăților întâmpinate, 59 % dintre părțile interesate au răspuns afirmativ, iar 22 % au răspuns negativ.

În ceea ce privește legea care ar trebui aleasă în cadrul unei inițiative legislative a Uniunii, părțile interesate au fost invitate să își exprime preferințele prin trei întrebări distincte. Dintre părțile interesate care au răspuns la fiecare dintre cele trei întrebări distincte, 57 % s-au declarat în favoarea legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită, 43 % în favoarea legii creanței cesionate și 30 % au preferat legea contractului de cesiune. Unii respondenți și-au bazat răspunsurile pe normele privind conflictul de legi aplicabile în statul lor membru, în timp ce alții și-au bazat răspunsurile pe legea aplicată în practica lor curentă.

În sprijinul legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită, părțile interesate au afirmat că această lege poate fi determinată cu ușurință, ar oferi o mai mare securitate juridică și ar respecta, mai mult decât orice altă soluție, logica economică a practicilor comerciale importante. Părțile interesate care au susținut legea creanței cesionate au afirmat că această lege ar respecta principiul autonomiei părților și ar putea să diminueze costurile de tranzacție.

• **Evaluarea impactului**

Opțiunile analizate în cadrul evaluării impactului sunt următoarele:

- ✓ Opțiunea 1: legea aplicabilă contractului de cesiune

Conform acestui factor de legătură, legea care reglementează contractul de cesiune dintre cedent și cesionar ar reglementa, totodată, efectele patrimoniale ale cesiunii de creanțe. Cedentul și cesionarul pot alege oricare lege care să reglementeze contractul lor de cesiune.

- ✓ Opțiunea 2: legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită

Conform acestui factor de legătură, efectele față de terți ale cesiunii de creanțe ar fi reglementate de legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită.

✓ Opțiunea 3: legea care reglementează creanța cesionată

Conform acestui factor de legătură, efectele față de terți ale cesiunii de creanțe ar fi reglementate de legea care reglementează creanța cesionată, și anume, creanța din contractul inițial dintre creditor și debitor care este cesionată ulterior de către creditor (cedentul) unui nou creditor (cesionarul). Părțile la contractul inițial pot alege oricare lege care să reglementeze contractul care include creanța cesionată ulterior.

✓ Opțiunea 4: abordare mixtă care combină legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită și legea creanței cesionate

Această opțiune mixtă combină aplicarea legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită, ca normă generală, și aplicarea legii creanței cesionate în anumite cazuri excepționale, și anume (i) cesiunea numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit (de exemplu, o bancă, unde consumatorul este creditor și instituția de credit este debitor) și (ii) cesiunea creanțelor rezultate din instrumente financiare. Această opțiune mixtă prevede, de asemenea, posibilitatea ca cedentul și cesionarul să decidă că legea creanței cesionate se aplică efectelor față de terți ale cesiunilor în contextul unei securitizări. Posibilitatea ca părțile la o securitizare să rămână sub incidența normei generale bazate pe legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită sau să aleagă legea creanței cesionate este menită să răspundă nevoilor operatorilor din domeniul securitizării, indiferent de dimensiunea lor.

✓ Opțiunea 5: abordare mixtă care combină legea creanței cesionate și legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită

Această opțiune mixtă combină aplicarea legii creanței cesionate, ca normă generală, și aplicarea, cu titlu excepțional, a legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită pentru cesiunea de creanțe multiple și viitoare. În cadrul acestei opțiuni, efectele față de terți ale cesiunii de creanțe comerciale de către o întreprindere nefinanciară (de exemplu, un IMM) în contextul factoringului ar rămâne sub incidența legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită. Efectele față de terți ale cesiunii de creanțe multiple de către o societate financiară (de exemplu, o bancă) în contextul securitizării ar intra, de asemenea, sub incidența legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită.

Prezenta propunere se bazează pe opțiunea 4, care desemnează legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită ca normă generală, dar în cadrul căreia anumite cesiuni intră, cu titlu excepțional, sub incidența legii creanței cesionate, fiind posibilă alegerea legii în cazul securitizării. Având în vedere faptul că propunerea nu abordează relația dintre părțile la un contract, ci drepturile terților, aplicarea legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită ca normă generală este opțiunea cea mai adecvată din următoarele motive:

- este singura lege previzibilă și care poate fi ușor identificată de către terții vizați de cesiune, cum ar fi creditorii cedentului. În schimb, legea care reglementează creanța cesionată și legea care reglementează contractul de cesiune nu pot fi prevăzute de către terți, întrucât aceste legi sunt de cele mai multe ori alese de părțile la contract;
- în cazul cesiunii de creanțe în bloc, este singura lege care răspunde nevoilor factorilor și ale operatorilor de securitizare mai mici, care nu dispun întotdeauna de mijloacele necesare

pentru a verifica cerințele în materie de proprietate pe baza diverselor legi naționale care reglementează diferitele creanțe cesionate în bloc;

- este singura lege care permite determinarea legii aplicabile atunci când sunt cesionate creanțe viitoare, o practică frecventă în factoring;

- este singura lege care este conformă cu acquis-ul Uniunii în materie de insolvență, și anume cu Regulamentul privind procedurile de insolvență. Aplicarea aceleiași legi în cazul efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe și în cazul insolvenței facilitează soluționarea insolvenței cedentului³²;

- este singura lege care corespunde soluției internaționale consacrate în Convenția din 2001 a Organizației Națiunilor Unite privind cesiunea de creanță în comerțul internațional. Aceasta poate crea sinergii și poate permite evitarea costurilor juridice privind obligația de diligență și a cheltuielilor de judecată pentru participanții la piață care își desfășoară activitatea la nivel mondial.

În plus, chiar dacă, în prezent, părțile aleg să aplice legea creanței cesionate efectelor față de terți ale cesiunilor transfrontaliere pe care le realizează, de cele mai multe ori ele examinează și legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită pentru a se asigura că dobândirea titlului de proprietate asupra creanțelor cesionate nu va fi împiedicată de normele de aplicare imediată ale țării în care cedentul își are reședința obișnuită, în special de normele care stabilesc cerințe de publicitate, cum ar fi obligația de a înregistra cesiunea de creanțe într-un registru public pentru a o face cunoscută și opozabilă față de terți³³.

Pe de altă parte, natura mixtă a acestei opțiuni permite o excepție bazată pe aplicarea legii creanței cesionate pentru anumite cesiuni specifice, mai precis cesiunea numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit și cesiunea creanțelor rezultate din instrumente financiare, care răspunde nevoilor participanților la piață în aceste domenii specifice. Această opțiune mixtă oferă flexibilitate suplimentară prin acordarea posibilității ca cedentul și cesionarul, în cadrul cesiunii de creanțe într-o securitizare, să aleagă legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii, permițând astfel atât operatorilor mari, cât și celor mai mici, să participe la securizări transfrontaliere.

Un raport comun de evaluare a impactului, referitor atât la legea aplicabilă proprietății asupra titlurilor de valoare, cât și la legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, a fost prezentat Comitetului de analiză a reglementării la 8 noiembrie 2017. Acesta a emis un aviz negativ cu privire la evaluarea impactului și a făcut o serie de recomandări comune referitoare la îmbunătățiri. În ceea ce privește creanțele, Comitetul de analiză a reglementării a solicitat informații mai detaliate legate de opțiunile în curs de examinare referitoare la legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. Evaluarea impactului a fost reexaminată și prezentată din nou Comitetului de analiză a reglementării la 18 ianuarie 2018. La 1 februarie 2018, acesta a emis un aviz pozitiv cu rezerve. În ceea ce privește creanțele, Comitetul a recomandat să fie furnizate mai multe informații referitoare la costurile punctuale

³² De exemplu, în răspunsul său la consultarea publică, Federația Bancară Franceză (FBF) afirmă că, în cadrul obligației de diligență, băncile franceze verifică de obicei legea aplicabilă insolvenței cedentului.

³³ De exemplu, în răspunsul său la consultarea publică, German Banking Industry Committee afirmă că, în cadrul tranzacțiilor de securitizare, părțile trebuie să verifice cerințele în materie de notificare sau de înregistrare. Asociația pentru piețele financiare din Europa (*Association for Financial Markets in Europe* - AFME) afirmă în răspunsul său că părțile trebuie să verifice dacă cesiunea va fi opozabilă conform legii cedentului.

pe care unii participanți la piață le-ar suporta ca urmare a adoptării unor norme uniforme privind conflictul de legi. În măsura posibilului, recomandările de îmbunătățire au fost luate în considerare în cadrul evaluării impactului.

- **Drepturile fundamentale**

Obiectivele prezentei inițiative sprijină pe deplin dreptul de proprietate consacrat la articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene³⁴. Prin clarificarea legii care reglementează efectele patrimoniale ale cesiunii de creanțe, prezenta propunere ar contribui la protejarea dreptului de proprietate, întrucât ar diminua riscul ca exercitarea dreptului de proprietate al investitorilor sau beneficiarilor garanției asupra creanțelor să fie împiedicată.

Prin reducerea dificultăților și a pierderilor financiare cauzate de lipsa unor dispoziții uniforme privind legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale cesiunii de creanțe, prezenta propunere ar avea un impact pozitiv asupra libertății de a desfășura o activitate comercială, prevăzută la articolul 16 din cartă.

Prin armonizarea normelor privind conflictul de legi aplicabile efectelor patrimoniale ale cesiunii de creanțe, prezenta propunere ar descuraja căutarea instanței celei mai favorabile, întrucât orice instanță sau autoritate a unui stat membru care soluționează un litigiu și-ar baza hotărârea pe aceeași lege materială națională. Acest lucru ar facilita exercitarea dreptului la o cale de atac eficientă, prevăzută la articolul 47 din cartă.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu va avea implicații asupra bugetului Uniunii.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare**

Comisia va monitoriza impactul inițiativei propuse prin intermediul unui chestionar trimis principalelor părți interesate. Chestionarul va avea drept scop colectarea de informații despre tendințele referitoare la numărul de cesiuni transfrontaliere, tendințele referitoare la costurile pe care le presupune obligația de diligență ca urmare a adoptării unei norme uniforme privind conflictul de legi și costurile punctuale legate de modificarea documentelor juridice. Impactul soluției propuse va fi evaluat într-un raport elaborat de Comisie la cinci ani după data aplicării instrumentului propus.

Monitorizarea impactului adoptării unei norme uniforme privind conflictul de legi va viza domeniile factoringului, al colateralizării, al securitizării și al cesiunilor specifice ale numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit, precum și cesiunea creanțelor rezultate din instrumente financiare precum contractele derivate.

Analiza va ține seama de faptul că volumul creanțelor, costurile de tranzacție și natura riscurilor ascunse în cesiunea transfrontalieră de creanțe sunt influențate de mai mulți factori economici, juridici sau de reglementare care nu au legătură cu securitatea juridică în ceea ce privește legea aplicabilă efectelor față de terți ale acestor cesiuni.

³⁴ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, JO C 326, 26.10.2012, p. 391.

- **Explicații detaliate cu privire la prevederile specifice ale propunerii**

Articolul 1: Domeniu de aplicare

Acest articol definește domeniul de aplicare al regulamentului propus, ținând seama de legislația existentă a Uniunii și, în special, de domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I.

Articolul 1 alineatul (2) conține o listă a excluderilor din domeniul de aplicare al regulamentului propus. Aceste aspecte vor fi reglementate fie de legislația existentă a Uniunii, fie de normele naționale privind conflictul de legi.

Articolul 2: Definiții

Acest articol definește în primul rând principalele concepte pe care se bazează regulamentul propus, și anume „cesiune”, „creanță” și „efecte față de terți”. Definiția conceptului de „cesiune” este aliniată la cea prevăzută de Regulamentul Roma I. Aceasta se referă numai la transferul voluntar al unei creanțe, inclusiv la subrogarea contractuală, și acoperă atât transferurile de creanțe pure și simple, cât și transferurile de creanțe cu titlu de garanție sau de gaj.

Definiția conceptului de „creanță” din regulamentul propus codifică noțiunea generală de creanță în temeiul Regulamentului Roma I, și anume un concept larg care se referă la o datorie de orice natură, pecuniară sau nepecuniară, rezultată dintr-o obligație contractuală reglementată de Regulamentul Roma I sau dintr-o obligație necontractuală reglementată de Regulamentul Roma II. Definiția conceptului de „efecte față de terți” este determinată de domeniul de aplicare material al regulamentului propus.

Articolul definește „reședința obișnuită” în conformitate cu definiția prevăzută la articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul Roma I, și anume, ca sediu al administrației centrale pentru întreprinderi și ca sediu principal de activitate pentru persoane fizice acționând în exercitarea activității lor profesionale. Regulamentul propus nu include o definiție a reședinței obișnuite echivalentă cu definiția prevăzută la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul Roma I, și anume ca locul în care se găsește o sucursală, deoarece o astfel de normă ar suscita incertitudine în cazul în care aceeași creanță ar fi cesionată de conducerea centrală a cedentului și, în același timp, de conducerea unei sucursale situate într-o altă țară.

Conceptul de „reședință obișnuită” va coincide în general cu centrul intereselor principale utilizat în Regulamentul privind procedurile de insolvență.

Articolul definește „instituția de credit” în conformitate cu legislația Uniunii care reglementează instituțiile de credit, „numerarul” în conformitate cu Directiva privind contractele de garanție financiară și „instrumentul financiar” în conformitate cu directiva MiFID II.

Articolul 3: Aplicare universală

Acest articol stabilește caracterul universal al regulamentului propus, prevăzând că legea națională desemnată ca fiind aplicabilă de către regulamentul propus poate fi legea unui stat membru sau legea unei țări terțe.

Articolul 4: Legea aplicabilă

Acest articol prevede norme uniforme privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. La alineatul (1), articolul stabilește o normă generală bazată pe legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită, la alineatul (2), prevede două excepții bazate pe legea creanței cesionate, iar la alineatul (3), prevede posibilitatea pentru cedent și cesionar ca, în cadrul unei securitizări, să aleagă legea creanței cesionate ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii. La alineatul (4), este prevăzută o normă aplicabilă conflictelor de prioritate dintre cesionari ce decurg din aplicarea legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită și a legii creanței cesionate în ceea ce privește efectele față de terți a două cesiuni ale aceleiași creanțe.

Conform normei generale, legea care reglementează efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe este legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită la data cesiunii.

La alineatul (1) al doilea paragraf, acest articol se referă, de asemenea, la așa-numitul *conflict mobile*, și anume, la situația rară în care cedentul își schimbă reședința obișnuită între două cesiuni ale aceleiași creanțe; în astfel de cazuri, cesiunile concurente ar putea intra sub incidența mai multor legi naționale. Norma privind *conflict mobile* prevede că legea aplicabilă va fi legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită în momentul în care una dintre cele două cesiuni devine opozabilă pentru prima dată față de terți, cu alte cuvinte, în momentul în care unul dintre cesionari îndeplinește pentru prima dată cerințele necesare pentru ca cesiunea să fie opozabilă față de terți.

Atunci când fiecare creditor din cadrul unui grup de creditori deține o cotă din aceeași creanță, ca în cazul unui împrumut sindicalizat (un împrumut oferit de un grup de creditori - denumit „sindicat” - unui debitor unic pentru proiecte de mare anvergură), legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită va reglementa efectele față de terți ale cesiunii de către un creditor a cotei sale din creanță.

Alineatul (2) din articol prevede că efectele față de terți ale anumitor cesiuni intră, în mod excepțional, sub incidența legii creanței cesionate. Legea creanței cesionate se referă la legea care reglementează contractul dintre creditorul/cedentul inițial și debitor din care s-a născut creanța. Cu această excepție, regulamentul propus stabilește o normă privind conflictul de legi care se adaptează la nevoile participanților la piață care sunt implicați în aceste cesiuni specifice. Cesiunile ale căror efecte față de terți intră sub incidența legii creanței cesionate sunt: (i) cesiunea numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit; și (ii) cesiunea creanțelor rezultate din instrumente financiare.

În ceea ce privește prima excepție: În cazul în care un titular de cont (de exemplu, un consumator) depune numerar într-un cont la o instituție de credit (de exemplu, o bancă), există un contract inițial între titularul contului (creditorul) și instituția de credit (debitorul). Titularul contului este creditorul unei creanțe împotriva instituției de credit, debitorul, pentru plata numerarului creditat în contul instituției de credit. Un titular de cont ar putea dori să cedeze numerarului creditat în contul său la o instituție de credit unei alte instituții de credit drept garanție pentru obținerea unui credit. În astfel de cazuri, legea care va stabili cine deține dreptul de proprietate asupra creanței odată ce numerarul a fost cesionat drept garanție nu va fi legea reședinței obișnuite a titularului de cont (cedentul), ci legea care reglementează creanța cesionată, și anume, legea care reglementează contractul dintre titularul de cont și prima instituție de credit din care s-a născut creanța. Terții, cum ar fi creditorii cedentului și cesionarii concurenți, beneficiază de o mai mare predictibilitate dacă legea aplicabilă efectelor

față de terți ale cesiunii numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit este legea aplicabilă creanței în numerar. Aceasta deoarece se presupune, în general, că creanța pe care un titular de cont o are în legătură cu numerarul creditat într-un cont la o instituție de credit este reglementată de legea țării în care este situată instituția de credit. Această lege este desemnată în mod normal în contractul dintre titularul contului și instituția de credit.

În ceea ce privește a doua excepție: Efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe rezultate din instrumente financiare precum contractele derivate ar trebui să intre sub incidența legii care reglementează creanța cesionată, adică legea care reglementează instrumentul financiar din categoria contractelor derivate. O creanță care decurge dintr-un instrument financiar ar putea fi, de exemplu, suma datorată după calcularea costurilor de lichidare în cadrul unui contract derivat. Aplicarea legii creanței cesionate efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe rezultate din instrumentele financiare și nu a legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită este esențială pentru a menține stabilitatea și buna funcționare a piețelor financiare, precum și pentru a răspunde așteptărilor participanților la piață. Acestea sunt asigurate întrucât legea care reglementează instrumentul financiar din care s-a născut creanța, cum ar fi un contract derivat, este legea aleasă de părți sau legea stabilită în conformitate cu normele nediscreționare aplicabile piețelor financiare.

Al treilea alineat din acest articol se referă la legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în urma unei securitizări. Securitizarea îi permite cedentului, denumit „inițiator” (de exemplu, o bancă sau o întreprindere) să își refinanțeze o parte din creanțe (de exemplu, închirieri de autovehicule, creanțe aferente cărților de credit, plăți pentru împrumuturi ipotecare) cedându-le unui „vehicul cu scop special”. Vehiculul cu scop special (cesionarul) emite ulterior, pe piețele de capital, titluri de creanță (de exemplu, obligațiuni) care reflectă veniturile din aceste creanțe. Pe măsură ce creanțele subiacente sunt plătite, vehiculul cu scop special utilizează veniturile pe care le primește pentru a remunera titlurile în favoarea investitorilor. Securitizarea poate reduce costul finanțării întrucât vehiculul cu scop special este structurat în așa fel încât să fie indisponibil în caz de insolvență. Pentru întreprinderi, securitizarea poate oferi acces la credit la un cost inferior celui al împrumuturilor bancare. Pentru bănci, securitizarea este un mijloc de a rezerva o parte din activele lor pentru o mai bună utilizare și de a-și elibera bilanțul pentru a permite mai multe împrumuturi în favoarea economiei.

În prezent, cedentii și cesionarii mari (de exemplu, băncile mari) care participă la securitizări aplică legea creanței cesionate efectelor față de terți ale cesiunii. Aceasta înseamnă că cessionarul (vehiculul cu scop special) va trebui să respecte cerințele stabilite de legea care reglementează creanțele cesionate (și anume, contractul dintre creditorul/cedentul inițial și debitor) pentru a se asigura că dobândește dreptul de proprietate asupra creanțelor care i-au fost cesionate. Acest lucru reduce costurile pentru operatorii care sunt în măsură să își structureze securitizările astfel încât toate creanțele incluse în pachetul care urmează să fie cesionate vehiculului cu scop special să intre sub incidența legii aceleiași țări. Vehiculul cu scop special trebuie apoi să respecte cerințele prevăzute de legea unei singure țări pentru a se asigura că dobândește dreptul de proprietate asupra creanțelor care i-au fost cesionate în bloc. Având în vedere faptul că operatorii mari efectuează adesea securitizări pe o bază transfrontalieră, în cadrul cărora inițiatorii sunt situați în state membre diferite, aplicarea legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe în aceste cazuri ar fi mai complicată pentru cessionar, întrucât acesta ar trebui să respecte cerințele prevăzute în legile mai multor țări, și anume, în legile fiecărei țări în care este situat un inițiator.

În schimb, operatorii mai mici (de exemplu, băncile și întreprinderile mai mici) trebuie să aplice, cel mai adesea, legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe în cadrul unei securitizări, întrucât creanțele incluse în pachetul care urmează a fi cesionat vehiculului cu scop special sunt reglementate de legile mai multor țări. În astfel de cazuri, cesionarii mai mici nu ar putea aplica legea creanței cesionate efectelor față de terți ale cesiunii, întrucât nu ar dispune de mijloacele necesare pentru a respecta cerințele în vederea dobândirii dreptului de proprietate asupra creanțelor care le-au fost cesionate în temeiul fiecărei legi care reglementează creanțele incluse în pachet. În schimb, este mai ușor pentru micii cesionari să respecte cerințele unei singure legi, și anume legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită.

Pe scurt, prin faptul că permite alegerea legii, alineatul (3) al acestui articol vizează să nu afecteze practica actuală a marilor bănci de a aplica legea creanței cesionate efectelor față de terți ale cesiunilor în cadrul securitizărilor, în cazul în care toate creanțele cesionate intră sub incidența legii aceleiași țări, însă cedentii (inițiatorii) sunt situați în state membre diferite. În același timp, alineatul (3) vizează să permită băncilor și întreprinderilor mai mici să intre pe piața securitizărilor sau să își consolideze prezența pe această piață, fiind în măsură să devină cesionari de creanțe multiple reglementate de legile mai multor țări.

În orice caz, flexibilitatea oferită de alineatul (3) le permite operatorilor care participă la securitizare să decidă, pentru fiecare securitizare, dacă aleg legea creanței cesionate sau se supun în continuare normei generale bazate pe legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită, în funcție de structura securitizării lor, în special în funcție de faptul dacă creanțele cesionate sunt reglementate de legea uneia sau a mai multor țări și dacă există unul sau mai mulți inițiatori și aceștia sunt situați în una sau mai multe țări. Alineatul (4) al acestui articol stabilește o normă privind conflictul de legi pentru soluționarea conflictelor de prioritate între cesionari ai aceleiași creanțe atunci când efectele față de terți ale cesiunii creanței au fost supuse legii creanței cesionate în cazul unei cesiuni și legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită în cazul unei alte cesiuni. Această situație poate apărea (de obicei, în mod accidental și fără a urma o anumită ordine) în cazul unei creanțe care a fost cesionată prima dată în cadrul factoringului, al colateralizării sau al unei (prime) securitizări în care nu a fost aleasă nicio lege și, ulterior, în cadrul unei (a doua) securitizări în care părțile au ales legea creanței cesionate ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii. Efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe în cadrul factoringului, al colateralizării sau al unei (prime) securitizări în care nu a fost aleasă nicio lege ar intra integral sub incidența legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită. În schimb, efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe în cadrul unei (a doua) securitizări în care părțile au ales legea creanței cesionate ar intra sub incidența legii creanței cesionate. Regulamentul propus prevede un element obiectiv pentru a stabili ce lege ar trebui să se aplice pentru soluționarea conflictului de prioritate între cesionari: legea care ar trebui să se aplice ar urma să fie legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe care a devenit prima opozabilă față de terți în temeiul legii sale aplicabile. Această normă este conformă cu norma aplicabilă pentru *conflict mobile* menționată la alineatul (1) din acest articol și, ca și această normă, se bazează pe momentul în care cesiunea de creanțe devine opozabilă pentru prima dată față de terți, întrucât regulamentul propus se referă la efectele față de terți.

Articolul 5: Domeniul de aplicare al legii aplicabile

Acest articol armonizează o listă neexhaustivă de aspecte care ar trebui să fie reglementate de legea materială națională desemnată drept lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. Prin urmare, acest articol definește conținutul conceptului de „efecte față de terți”

(sau efecte patrimoniale) ale cesiunii de creanțe. În general, legea aplicabilă va stabili cine a dobândit dreptul de proprietate asupra creanței supuse cesiunii. În special, legea aplicabilă ar trebui să reglementeze două aspecte principale pentru a stabili dacă o persoană a dobândit dreptul de proprietate asupra creanței care i-a fost cesionată:

(i) opozabilitatea față de terți a cesiunii de creanță: și anume, măsurile care trebuie luate de către cesionar pentru a-și putea invoca dreptul asupra creanței față de terți — de exemplu, înregistrarea cesiunii pe lângă o autoritate publică sau într-un registru public sau notificarea în scris a debitorului cu privire la cesiune; și

(ii) aspectele referitoare la prioritate: și anume, stabilirea persoanei al cărei drept are prioritate în caz de conflict între reclamanți concurenți - de exemplu, între cesionari concurenți în cazul în care aceeași creanță a fost cesionată de mai multe ori sau între un cesionar și un alt titular de drepturi, de exemplu un creditor al cedentului sau al cesionarului în cazuri de insolvență.

Termenul „terți” trebuie înțeles ca terți, alții decât debitorul, întrucât toate aspectele legate de debitor sunt, în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul Roma I, reglementate de legea creanței cesionate (și anume, legea care reglementează contractul inițial din care decurge creanța cesionată).

Modalitățile de creare a drepturilor și de transfer al drepturilor pot varia în cadrul ordinilor juridice ale statelor membre. Având în vedere că regulamentul propus are un caracter universal și, prin urmare, poate desemna ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe legea oricărei țări, acesta vizează să acopere o gamă largă de posibile conflicte de prioritate între reclamanți concurenți. Regulamentul propus vizează conflictele de prioritate care decurg nu doar din cesiunile de creanțe (de exemplu, între doi cesionari ai aceleiași creanțe), ci și din mecanisme echivalente din punct de vedere juridic sau funcțional, în special transferul unui contract și novația unui contract, care pot fi utilizate pentru a transfera un contract și în același timp, atât drepturile (creanța), cât și obligațiile care decurg din acest contract. Prin urmare, legea desemnată ca fiind aplicabilă de regulamentul propus ar trebui să reglementeze nu doar conflictele de prioritate dintre cesionari concurenți, ci și conflictele de prioritate dintre un cesionar și un reclamant concurent care a devenit beneficiarul unei creanțe în urma transferului unui contract sau a novației unui contract. Ar trebui subliniat faptul că propunerea nu desemnează legea aplicabilă transferului de contracte sau novației de contracte (de exemplu, legea aplicabilă novației de contracte derivate), ci doar legea aplicabilă posibilelor conflicte de prioritate asupra unei creanțe care a fost mai întâi cesionată și apoi transferată din nou (aceeași creanță sau creanța echivalentă din punct de vedere economic) prin intermediul transferului unui contract sau al novației unui contract. Dacă regulamentul propus nu ar acoperi conflictele de prioritate dintre un cesionar și un beneficiar al unei creanțe în urma transferului unui contract sau a novației unui contract, ar putea apărea o situație de insecuritate juridică, în care atât cesionarul, cât și beneficiarul concurent al creanței în urma transferului unui contract sau a novației unui contract ar solicita plata din partea debitorului și nicio normă comună privind conflictul de legi nu s-ar putea aplica pentru soluționarea acestui conflict.

Articolul 6: Norme de aplicare imediată/ Articolul 7: Ordinea publică

Acest articol prevede posibilitățile de aplicare a legii forului în locul legii desemnate ca lege aplicabilă la articolul 4. Normele de aplicare imediată s-ar putea referi, de exemplu, la obligația de a înregistra cesiunea de creanțe într-un registru public.

Articolele 8 - 12: Aspecte generale ale aplicării normelor privind conflictul de legi

Aceste articole se referă la aspecte generale ale aplicării normelor privind conflictul de legi, în conformitate cu alte instrumente ale Uniunii privind legea aplicabilă, în special Regulamentul Roma I.

Articolul 10: Raportul cu alte dispoziții de drept al Uniunii

Acest articol are drept obiectiv garantarea aplicării *lex specialis* care stabilește norme privind conflictul de legi aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în domenii specifice.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European³⁵,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Uniunea și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție. Pentru instituirea treptată a acestui spațiu, Uniunea trebuie să adopte măsuri privind cooperarea judiciară în materie civilă cu implicații transfrontaliere în măsura necesară pentru buna funcționare a pieței interne.
- (2) În temeiul articolului 81 din tratat, aceste măsuri trebuie să le includă și pe cele menite să asigure compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre privind conflictul de legi.
- (3) Pentru buna funcționare a pieței interne este necesar ca normele statelor membre care reglementează conflictul de legi să desemneze ca lege aplicabilă aceeași lege națională, indiferent de statul membru căruia îi aparține instanța în fața căreia a fost depusă acțiunea, în scopul îmbunătățirii predictibilității rezultatului litigiilor, a certitudinii privind dreptul aplicabil și a liberei circulații a hotărârilor.
- (4) Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) nu se aplică aspectelor legate de efectele față de terți ale cesiunii de creanțe. Cu toate acestea, în temeiul articolului 27 alineatul (2) din regulamentul menționat, Comisia are obligația de a prezenta Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță sau subrogații și prioritatea creanței ce face obiectul cesiunii sau subrogației față de dreptul unei alte persoane. Raportul este însoțit, după caz, de o propunere de modificare a regulamentului și de o evaluare a impactului dispozițiilor care ar trebui introduse.

³⁵

JO C , , p. .

- (5) La 18 februarie 2015, Comisia a adoptat o Carte verde privind crearea unei uniuni a piețelor de capital³⁶, în care se afirmă că un aspect important al dezvoltării unei piețe paneuropene a securitizării și a contractelor de garanție financiară, precum și a altor activități, ca de exemplu factoringul, este asigurarea unui grad mai mare de securitate juridică în cazurile transfrontaliere de transfer de creanțe și stabilirea ordinii de prioritate a acestor transferuri, în special în cazuri precum insolvența.
- (6) La 30 septembrie 2015, Comisia a adoptat comunicarea intitulată „Plan de acțiune privind edificarea unei uniuni a piețelor de capital”³⁷. În acest Plan de acțiune privind uniunea piețelor de capital s-a subliniat faptul că diferențele în ceea ce privește tratamentul național al efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe complică utilizarea acestor instrumente ca garanții transfrontaliere, concluzionându-se că insecuritatea juridică astfel generată este în detrimentul unor operațiuni financiare importante din punct de vedere economic, cum ar fi securitizările. În același plan de acțiune s-a anunțat că, pentru a se determina cu certitudine juridică ce lege națională se va aplica efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, Comisia va propune norme uniforme.
- (7) La 29 iunie 2016, Comisia a adoptat un raport referitor la caracterul adecvat al articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2002/47/CE privind contractele de garanție financiară³⁸, în care s-a analizat dacă directiva funcționează în mod eficace și eficient în ceea ce privește actele solemne necesare pentru a constitui ca garanții creanțe private. Raportul a concluzionat că o propunere de norme uniforme privind efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe ar permite stabilirea cu certitudine juridică a legii naționale care ar trebui să se aplice acestor efecte, ceea ce ar contribui la asigurarea unei securități juridice sporite în cazurile de mobilizare transfrontalieră a creanțelor private ca garanții.
- (8) La data de 29 septembrie 2016, Comisia a adoptat un raport privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță sau subrogații și prioritatea creanței ce face obiectul cesiunii sau subrogației față de dreptul unei alte persoane. În raport s-a concluzionat că normele uniforme privind conflictul de legi care reglementează opozabilitatea față de terți a cesiunilor, precum și chestiunile de prioritate între cesionari concurenți sau între cesionari și alți titulari de drepturi ar consolida securitatea juridică și ar reduce problemele practice și costurile de natură juridică legate de actuala diversitate de abordări din statele membre.
- (9) Domeniul de aplicare material și dispozițiile prezentului regulament ar trebui să fie concordante cu Regulamentul (CE) nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)³⁹, cu Regulamentul (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)⁴⁰, cu Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformare)⁴¹ și cu Regulamentul (UE) 2015/848 privind procedurile de

³⁶ COM(2015) 63 final.

³⁷ COM(2015) 468 final.

³⁸ COM(2016) 430 final.

³⁹ Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) JO L 199, 31.7.2007, p. 40.

⁴⁰ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), JO L 177, 4.7.2008, p. 6.

⁴¹ Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, JO L 351, 20.12.2012, p. 1.

insolvență⁴². Interpretarea prezentului regulament ar trebui, pe cât posibil, să evite lacunele de reglementare între aceste instrumente.

- (10) Prezentul regulament pune în aplicare Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital. De asemenea, acesta îndeplinește cerința prevăzută la articolul 27 alineatul (2) din Regulamentul Roma I privind publicarea de către Comisie a unui raport și, după caz, a unei propuneri privind opozabilitatea față de terți a unei cesiuni de creanță și prioritatea cesionarului față de dreptul unei alte persoane.
- (11) În prezent nu există la nivelul Uniunii norme în materie de conflict de legi care să reglementeze efectele față de terți (sau efectele patrimoniale) ale cesiunilor de creanțe. Există astfel de norme privind conflictele de legi la nivelul statelor membre, dar acestea sunt neconcordante și deseori neclare. În cazul cesiunilor transfrontaliere de creanțe, neconcordanțele dintre normele naționale privind conflictul de legi conduc la incertitudine juridică în ceea ce privește legea care se aplică efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. Lipsa securității juridice generează un risc juridic în cazul cesiunilor transfrontaliere de creanțe - care nu există în cazul cesiunilor interne - întrucât se pot aplica norme materiale naționale diferite în funcție de statul membru ale cărui instanțe sau autorități soluționează un litigiu referitor la titlul de proprietate asupra creanței.
- (12) Dacă cesionarii nu sunt conștienți de riscul juridic sau aleg să îl ignore, se pot confrunta cu pierderi financiare neașteptate. Incertitudinea cu privire la cine deține titlul de proprietate asupra creanțelor cesionate transfrontalier poate avea efecte de domino și poate agrava și prelungi impactul unei crize financiare. Dacă cesionarii decid să reducă riscul juridic solicitând consultanță juridică specifică, aceștia vor suporta costuri de tranzacționare mai ridicate, care nu ar fi necesare în cazul cesiunilor interne. Dacă cesionarii sunt descurajați de riscul juridic și aleg să îl evite, este posibil ca aceștia să rateze oportunități de afaceri, iar gradul de integrare a pieței să fie diminuat.
- (13) Obiectivul prezentului regulament este de a oferi certitudine juridică prin stabilirea de norme comune în materie de conflict de legi care să desemneze legea națională aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe.
- (14) O creanță dă dreptul creditorului acesteia la plata unei sume de bani sau la îndeplinirea unei obligații de către debitor. Cesiunea de creanță îi permite creditorului (cedentul) să își transfere către o altă persoană (cesionar) dreptul de a pretinde debitorului să își achite datoria. Legile care reglementează raporturile contractuale dintre creditor și debitor, dintre cedent și cesionar, precum și dintre cesionar și debitor sunt desemnate prin normele privind conflictul de legi prevăzute în Regulamentul Roma I⁴³.
- (15) Normele privind conflictul de legi prevăzute în prezentul regulament ar trebui să reglementeze efectele patrimoniale ale unei cesiuni de creanță față de toate părțile implicate în cesiune (și anume, între cedent și cesionar și între cesionar și debitor), precum și față de terți (de exemplu, un creditor al cedentului).
- (16) Creanțele vizate de prezentul regulament sunt creanțe comerciale, creanțe rezultate din instrumente financiare, astfel cum sunt definite în Directiva 2014/65/UE privind

⁴² Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență, JO L 141, 5.6.2015, p. 19.

⁴³ Mai exact articolele 3, 4 și 14.

piețele instrumentelor financiare⁴⁴, și numerar creditat într-un cont la o instituție de credit. Printre instrumentele financiare, astfel cum sunt definite în Directiva 2014/65/UE, se numără titlurile de valoare și instrumentele financiare derivate tranzacționate pe piețele financiare. În timp ce titlurile de valoare sunt active, instrumente financiare derivate sunt contracte care presupun atât drepturi (sau creanțe) ale părților la contract, cât și obligații în sarcina acestora.

- (17) Prezentul regulament are ca obiect efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe. Acesta nu reglementează transferul de contracte (de exemplu, contractele derivate), în care se transferă atât drepturile (sau creanțele), cât și obligațiile și nici novația contractelor care cuprind astfel de drepturi și obligații. Prezentul regulament nu reglementează transferul și nici novația contractelor, prin urmare tranzacționarea instrumentelor financiare, precum și compensarea și decontarea acestor instrumente vor continua să fie reglementate de legea aplicabilă obligațiilor contractuale, astfel cum este stabilită în Regulamentul Roma I. Această lege este în mod normal aleasă de părțile la contract sau desemnată prin norme nediscreționare aplicabile piețelor financiare.
- (18) Aspectele reglementate de Directiva privind contractele de garanție financiară⁴⁵, de Directiva privind caracterul definitiv al decontării⁴⁶, de Directiva privind lichidarea⁴⁷ și de Regulamentul privind registrul Uniunii⁴⁸ nu ar trebui să fie afectate de prezentul regulament.
- (19) Prezentul regulament ar trebui să fie universal: legea desemnată prin prezentul regulament ar trebui să se aplice indiferent dacă este sau nu legea unui stat membru.
- (20) Predictibilitatea este esențială pentru terții interesați de achiziționarea titlului de proprietate asupra creanței cesionate. Faptul că efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe li se va aplica legea țării în care își are reședința obișnuită cedentul le va permite terților interesați să știe cu ușurință și în prealabil ce lege națională le va reglementa drepturile. Legea țării în care își are reședința obișnuită cedentul ar trebui, prin urmare, să se aplice ca regulă generală efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. Această regulă ar trebui să se aplice, în special, efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în operațiunile de factoring, de colateralizare și, în cazul în care părțile nu au desemnat legea creanței cesionate, în operațiunile de securitizare.
- (21) Legea desemnată în urma aplicării regulii generale pentru a reglementa efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe ar trebui să permită stabilirea legii aplicabile în cazul unor eventuale cesiuni viitoare ale acestor creanțe, ceea ce reprezintă o practică uzuală atunci când sunt cesionate creanțe multiple, de exemplu în cazul factoringului.

⁴⁴ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, JO L 173, 12.6.2014, p. 349.

⁴⁵ Directiva 2002/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iunie 2002 privind contractele de garanție financiară, JO L 168, 27.6.2002, p. 43.

⁴⁶ Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, JO L 166, 11.6.1998, p. 45.

⁴⁷ Directiva 2001/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit, JO L 125, 5.5.2001, p. 15.

⁴⁸ Regulamentul (UE) nr. 389/2013 al Comisiei din 2 mai 2013 de creare a registrului Uniunii în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și cu Deciziile nr. 280/2004/CE și nr. 406/2009/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 920/2010 și (UE) nr. 1193/2011 ale Comisiei, JO L 122, 3.5.2013, p. 1.

Aplicarea legii țării în care își are reședința obișnuită cedentul permite stabilirea legii aplicabile efectelor față de terți ale unor cesiuni viitoare de creanțe.

- (22) Necesitatea de a se stabili cine deține titlul de proprietate asupra unei creanțe cesionate intervine adesea atunci când se definește masa bunurilor care fac obiectul insolvenței în cazul în care cedentul devine insolubil. Este de dorit, prin urmare, să existe o coerență între normele privind conflictul de legi prevăzute în prezentul regulament și cele prevăzute în Regulamentul (UE) 2015/848 privind procedurile de insolvență. Coerența ar trebui realizată prin aplicarea, ca regulă generală, a legii țării în care își are reședința obișnuită cedentul pentru reglementarea efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe, întrucât folosirea reședinței obișnuite a cedentului ca factor de legătură coincide cu centrul intereselor principale ale debitorului, care este utilizat ca factor de legătură în materie de insolabilitate.
- (23) Convenția din 2001 a Organizației Națiunilor Unite privind cesiunea de creanță în comerțul internațional prevede că prioritatea dreptului unui cesionar într-o cesiune de creanță față de dreptul unui reclamant concurent este reglementată de legea statului în care locuiește cedentul. Compatibilitatea dintre normele Uniunii privind conflictul de legi prevăzute în prezentul regulament și soluția aplicată la nivel internațional în temeiul convenției ar trebui să faciliteze soluționarea litigiilor internaționale.
- (24) În cazul în care cedentul își schimbă reședința obișnuită într-un interval în care se efectuează mai multe cesiuni ale aceleiași creanțe, legea aplicabilă ar trebui să fie legea țării în care cedentul își avea reședința obișnuită la momentul la care unul dintre cesionari a îndeplinit pentru prima dată cerințele în materie de opozabilitate față de terți în temeiul legislației aplicabile stabilite pe baza țării în care cedentul își avea reședința obișnuită la momentul respectiv.
- (25) În conformitate cu practicile de pe piață și cu nevoile participanților la piață, efectele față de terți ale anumitor cesiuni de creanțe ar trebui, în mod excepțional, să fie reglementate de legea creanței cesionate, adică de legea care reglementează contractul inițial dintre creditor și debitor din care s-a născut creanța.
- (26) Legea creanței cesionate ar trebui să reglementeze efectele față de terți ale cesiunii de către un titular de cont a numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit, caz în care titularul de cont este creditorul/cedentul și instituția de credit este debitorul. Terții, cum ar fi creditorii cedentului și cesionarii concurenți, beneficiază de o mai mare predictibilitate dacă legea creanței cesionate se aplică efectelor față de terți ale acestor cesiuni, întrucât se presupune, în general, că o creanță pe care un titular de cont o are asupra numerarului creditat într-un cont la o instituție de credit este reglementată de legea țării în care este situată instituția de credit (și nu de legea țării în care își are reședința obișnuită titularul de cont/cedentul). Această lege este desemnată în mod normal în contractul de cont dintre titularul contului și instituția de credit.
- (27) Efectele față de terți ale cesionărilor de creanțe rezulte din instrumente financiare ar trebui, de asemenea, să fie reglementate de legea aplicabilă creanței cesionate, adică de legea care reglementează contractul din care s-a născut creanța (cum ar fi un contract derivat). Aplicarea, în cazul efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe care decurg din instrumentele financiare, a legii creanței cesionate și nu a legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită este esențială pentru a menține stabilitatea și buna funcționare a piețelor financiare. Acestea sunt asigurate, întrucât legea care reglementează instrumentul financiar din care s-a născut creanța este legea aleasă de părțile la contract sau legea stabilită în conformitate cu normele nediscreționare aplicabile piețelor financiare.

- (28) Este necesar să se ofere flexibilitate în stabilirea legii aplicabile efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în contextul unei securitizări, astfel încât să se răspundă nevoilor tuturor părților la această operațiune și să se faciliteze extinderea pieței transfrontaliere a securitizărilor pentru a-i include și pe operatorii mai mici. Deși legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită ar trebui să se aplice, ca regulă implicită, efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în contextul unei securitizări, cedentul (inițiatorul) și cesionarul (vehiculul cu scop special) ar trebui să fie în măsură să decidă că legea creanței cesionate se aplică efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe. Cedentul și cesionarul ar trebui să poată decide că efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe în contextul unei securitizări se supun regulii generale a reședinței obișnuite a cedentului sau să poată desemna legea creanței cesionate în funcție de structura și caracteristicile tranzacției, de exemplu în funcție de numărul și de localizarea inițiatorilor și de numărul de legi care reglementează creanțele cesionate.
- (29) Conflictele de prioritate între cesionari ai aceleiași creanțe pot apărea atunci când efectele față de terți ale cesiunii au fost supuse legii țării în care cedentul își are reședința obișnuită în cazul unei cesiuni și legii creanței cesionate în cazul unei alte cesiuni. În astfel de cazuri, legea aplicabilă în vederea soluționării conflictelor de prioritate ar trebui să fie legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanță care a devenit prima opozabilă față de terți în temeiul legii sale aplicabile.
- (30) Domeniul de aplicare a legii naționale desemnate de prezentul regulament drept lege aplicabilă efectelor față de terți ale unei cesiuni de creanță ar trebui să fie uniform. Legea națională desemnată ca fiind aplicabilă ar trebui să reglementeze în special (i) opozabilitatea cesiunii față de terți, și anume măsurile care trebuie să fie luate de către cesionar pentru a se asigura că dobândește titlul de proprietate asupra creanței care i-a fost cesionată (de exemplu, înregistrarea cesiunii la o autoritate publică, înscrierea într-un registru sau notificarea debitorului în scris cu privire la cesiune), și (ii) aspectele legate de prioritate, și anume conflictele între mai mulți reclamanți în legătură cu titlul de proprietate asupra creanței (de exemplu, un conflict între doi cesionari în cazul în care aceeași creanță a fost cesionată de două ori, sau între un cesionar și un creditor al cedentului).
- (31) Având în vedere caracterul universal al prezentului regulament, este posibil să fie desemnate ca lege aplicabilă legi ale unor țări având tradiții juridice diferite. În cazul în care, în urma cesiunii unei creanțe, contractul din care s-a născut creanța este transferat, legea desemnată de prezentul regulament drept lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanță ar trebui să reglementeze și conflictul de prioritate dintre cesionarul creanței și noul beneficiar al aceleiași creanțe ca urmare a transferului contractului din care s-a născut creanța. Din același motiv, legea desemnată de prezentul regulament drept lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanță ar trebui să se aplice și în cazul în care novația este utilizată ca un echivalent funcțional al transferului unui contract, pentru a soluționa un conflict de prioritate între un cesionar al unei creanțe și noul beneficiar al creanței echivalente din punct de vedere funcțional în urma novației contractului din care s-a născut creanța.
- (32) Din considerații de interes public, instanțelor din statele membre li se acordă posibilitatea de a aplica, în situații excepționale, anumite excepții justificate de rațiuni de ordine publică și anumite dispoziții imperative derogatorii, care ar trebui interpretate restrictiv.

- (33) Respectarea angajamentelor internaționale pe care statele membre și le-au asumat impune ca prezentul regulament să nu aducă atingere convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți în momentul adoptării prezentului regulament. Pentru ca aceste norme să fie mai accesibile, Comisia ar trebui să publice lista convențiilor relevante în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* pe baza informațiilor furnizate de statele membre.
- (34) Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În special, prezentul regulament urmărește să promoveze aplicarea articolului 17 privind dreptul la proprietate și a articolului 47 privind dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil.
- (35) Deoarece obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre acționând singure și, prin urmare, din cauza amplitudinii și efectelor prezentului regulament, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta din urmă poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Uniformitatea vizată a normelor în materie de conflict de legi privind efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe poate fi realizată doar prin intermediul unui regulament, întrucât numai un astfel de act normativ asigură o interpretare și o aplicare unitară a normelor la nivel național. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.
- (36) În conformitate cu articolul 3 și cu articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, [Regatul Unit] [și] [Irlanda] [și-a(u) notificat dorința de a lua parte la adoptarea și la aplicarea prezentului regulament] [nu ia(u) parte la adoptarea prezentului regulament și prin urmare, nu are/au obligații în temeiul acestuia și nu fac(e) obiectul aplicării sale].
- (37) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 referitor la poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, care nu este obligatoriu pentru aceasta și nu i se aplică,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Domeniu de aplicare

1. Prezentul regulament se aplică, în situații care implică un conflict de legi, efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în materie civilă și comercială.

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

2. Sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament:

- (a) cesiunea de creanțe rezultate din relațiile de familie și din relațiile considerate ca având efecte comparabile în conformitate cu legea aplicabilă acestora, inclusiv obligațiile de întreținere;
- (b) cesiunea de creanțe rezultate din aspectele patrimoniale ale regimurilor matrimoniale și din aspectele patrimoniale ale relațiilor care sunt considerate, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, ca având efecte comparabile cu cele ale căsătoriei, precum și cesiunea de creanțe rezultate din testamente și succesiuni;
- (c) cesiunea de creanțe rezultate din cambii, cecuri și bilete la ordin, precum și din alte instrumente negociabile, în măsura în care obligațiile care decurg din astfel de instrumente negociabile derivă din caracterul lor negociabil;
- (a) cesiunea de creanțe aferente aspectelor reglementate de dreptul societăților comerciale și al altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, precum constituirea, prin înregistrare sau în alt mod, capacitatea juridică, organizarea internă sau dizolvarea societăților și a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, și răspunderea personală a asociaților și membrilor acestora pentru obligațiile societății sau ale organismului;
- (b) cesiunea de creanțe rezultate din constituirea de fiducii și din raporturile dintre constitutori, fiduciari și beneficiarii fiduciilor;
- (c) cesiunea de creanțe rezultate din contracte de asigurare de viață ce decurg din activități desfășurate de alte organizații decât întreprinderile menționate la articolul 2 alineatele (1) și (3) din Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)⁴⁹, al căror obiect este de a plăti indemnizații persoanelor angajate sau liber-profesioniste care aparțin unei întreprinderi sau grup de întreprinderi, ori unui sector profesional sau interprofesional, în caz de deces, supraviețuire, întrerupere sau reducere a activității, sau în caz de boală profesională sau provocată de accidente de muncă.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament:

- (a) „cedent” înseamnă o persoană care îi transferă unei alte persoane dreptul său de a pretinde satisfacerea unei creanțe de către un debitor;
- (b) „cesionar” înseamnă o persoană care obține de la o altă persoană dreptul de a pretinde satisfacerea unei creanțe de către un debitor;
- (c) „cesiune de creanță” înseamnă un transfer voluntar al dreptului de a pretinde satisfacerea unei creanțe de către un debitor. Aceasta include transferurile de creanțe pure și simple, subrogarea convențională, transferurile de creanțe cu titlu de garanție și de gaj sau alte drepturi de garanție asupra creanțelor;
- (d) „creanță” înseamnă dreptul de a solicita executarea unei prestații de orice natură, pecuniară sau nepecuniară, rezultată dintr-o obligație contractuală sau necontractuală;

⁴⁹ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), JO L 335, 17.12.2009, p. 1.

- (e) „efecte față de terți” înseamnă efectele patrimoniale, și anume dreptul cesionarului de a-și revendica titlul de proprietate asupra unei creanțe care i-a fost cesionată față de alți cesionari sau beneficiari ai aceleiași creanțe sau ai unei creanțe echivalente din punct de vedere funcțional, față de alți creditori ai cedentului și față de alți terți;
- (f) „reședința obișnuită” înseamnă, pentru societăți și alte organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, sediul administrației lor centrale; pentru persoane fizice acționând în exercitarea activității lor profesionale reședința obișnuită este locul unde persoanele respective își au sediul principal al activității;
- (g) „instituție de credit” înseamnă o întreprindere, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013⁵⁰, inclusiv sucursalele, în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 17 din regulamentul respectiv, unei instituții de credit cu sediul central în Uniune sau, în conformitate cu articolul 47 din Directiva 2013/36/UE⁵¹, în afara Uniunii, în cazul în care astfel de sucursale sunt situate în Uniune;
- (h) „numerar” înseamnă sume de bani cu care este creditat un cont, în orice monedă, la o instituție de credit;
- (i) „instrument financiar” înseamnă instrumentele specificate în secțiunea C a anexei I la Directiva 2014/65/UE⁵².

CAPITOLUL II

NORME UNIFORME

Articolul 3

Aplicare universală

Orice lege menționată în prezentul regulament se aplică indiferent dacă este sau nu legea unui stat membru.

Articolul 4

Legea aplicabilă

1. Dacă nu se prevede altfel la prezentul articol, efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe sunt reglementate de legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită la data cesiunii.

În cazul în care cedentul și-a schimbat reședința obișnuită între două cesiuni succesive ale aceleiași creanțe către cesionari diferiți, rangul de prioritate a dreptului unui cesionar față de

⁵⁰ Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, JO L 176, 27.6.2013, p. 1.

⁵¹ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, JO L 176, 27.6.2013, p. 338.

⁵² Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE, JO L 173, 12.6.2014, p. 349.

dreptul unui alt cesionar este reglementat de legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită la momentul cesiunii care a devenit prima opozabilă față de terți în temeiul legii desemnate ca fiind aplicabilă în temeiul primului paragraf.

2. Legea aplicabilă creanței cesionate reglementează efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe având ca obiect:

- (a) numerar creditat într-un cont la o instituție de credit;
- (b) creanțele rezultate dintr-un instrument financiar.

3. Cedentul și cesionarul pot desemna legea aplicabilă creanței cesionate ca lege aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanțe în vederea unei securitizări.

Desemnarea legii aplicabile trebuie să fie expresă în contractul de cesiune sau într-un acord separat. Condițiile de fond și de formă ale actului prin care s-a optat pentru legea aplicabilă sunt reglementate de legea aleasă.

4. Conflictele privind ordinea de prioritate între cesionarii aceleiași creanțe în cazul în care efectele față de terți ale uneia dintre cesiuni sunt reglementate de legea țării în care cedentul își are reședința obișnuită, iar efectele celorlalte cesiuni sunt reglementate de legea aplicabilă creanței cesionate sunt soluționate de legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunii de creanță care a devenit prima opozabilă față de terți în temeiul legii sale aplicabile.

Articolul 5

Domeniul de aplicare al legii aplicabile

Legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în temeiul prezentului regulament reglementează în special:

- (a) cerințele pentru a asigura opozabilitatea cesiunii față de terți, alții decât debitorul, cum ar fi formalitățile de înregistrare sau de publicare;
- (b) prioritatea drepturilor cesionarului față de drepturile unui alt cesionar al aceleiași creanțe;
- (c) prioritatea drepturilor cesionarului față de drepturile creditorilor cedentului;
- (d) prioritatea drepturilor cesionarului față de drepturile beneficiarului unui transfer de contract în ceea ce privește aceeași creanță;
- (e) prioritatea drepturilor cesionarului față de drepturile beneficiarului unei novații a contractului împotriva debitorului cu privire la creanța echivalentă.

Articolul 6

Norme de aplicare imediată

1. Prezentul regulament nu restricționează aplicarea normelor de aplicare imediată din legea forului.

2. Normele de aplicare imediată sunt norme a căror respectare este considerată esențială de către un stat membru pentru salvagardarea intereselor sale publice, precum organizarea sa

politică, socială sau economică, în asemenea măsură încât aceste norme sunt aplicabile oricărei situații care intră în domeniul lor de aplicare, indiferent de legea aplicabilă efectelor față de terți ale cesiunilor de creanțe în temeiul prezentului regulament.

CAPITOLUL III ALTE DISPOZIȚII

Articolul 7

Ordinea publică

Aplicarea unei dispoziții din legea oricărei țări menționate în prezentul regulament poate fi refuzată numai dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a forului.

Articolul 8

Excluderea trimiterii

Aplicarea legii oricărei țări menționate în prezentul regulament înseamnă aplicarea normelor de drept în vigoare în statul respectiv, cu excepția normelor sale de drept internațional privat.

Articolul 9

Statele cu mai multe sisteme juridice

1. În cazul în care un stat cuprinde mai multe unități teritoriale, fiecare având propriile sale norme de drept în materie de efecte față de terți ale cesiunilor de creanțe, fiecare unitate teritorială se consideră ca fiind un stat în scopul identificării legii aplicabile în temeiul prezentului regulament.

2. Un stat membru care cuprinde mai multe unități teritoriale, fiecare având propriile norme de drept în materie de efecte față de terți ale cesiunilor de creanțe, nu are obligația de a aplica prezentul regulament în cazul conflictelor de legi care privesc exclusiv unitățile sale teritoriale.

Articolul 10

Raportul cu alte dispoziții de drept al Uniunii

Prezentul regulament nu aduce atingere aplicării dispozițiilor de drept al Uniunii care reglementează, în domenii specifice, conflictul de legi privind efectele față de terți ale cesiunilor de creanțe.

Articolul 11

Raportul cu convențiile internaționale existente

1. Prezentul regulament nu aduce atingere aplicării convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți la momentul adoptării prezentului regulament și care reglementează conflictul de legi în materie de efecte față de terți ale cesiunilor de creanțe.
2. Cu toate acestea, între statele membre, prezentul regulament prevalează față de convențiile încheiate exclusiv între două sau mai multe state membre în măsura în care aceste convenții privesc domeniul de reglementare al prezentului regulament.

Articolul 12

Lista convențiilor

1. Până la *[data aplicării]*, statele membre informează Comisia cu privire la convențiile menționate la articolul 11 alineatul (1). După această dată, statele membre informează Comisia cu privire la orice denunțare a unor astfel de convenții.
2. În termen de șase luni de la primirea notificărilor menționate la alineatul (1), Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*:
 - (a) lista convențiilor menționate la alineatul (1);
 - (b) denunțările menționate la alineatul (1).

Articolul 13

Clauza de reexaminare

După *[cinci ani de la data aplicării]*, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentului regulament. Dacă este cazul, raportul este însoțit de propuneri în vederea modificării prezentului regulament.

Articolul 14

Aplicarea în timp

1. Prezentul regulament se aplică cesiunilor de creanțe încheiate la *[data aplicării]* sau după *[data aplicării]*.
2. Legea aplicabilă în temeiul prezentului regulament stabilește dacă drepturile unui terț cu privire la o creanță cesionată după data intrării în vigoare a prezentului regulament au prioritate față de drepturile dobândite de un alt terț înainte ca prezentul regulament să se aplice.

Articolul 15

Intrarea în vigoare și data aplicării

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică de la [18 luni de la intrarea sa în vigoare].

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președintele*

*Pentru Consiliu,
Președintele*